Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

D2419 EXP. 12/31/98
DR. J. S. KRIAUCIUNAS
31 SAYLES AVE.
PUTNAM, CT
06260

Alp(LK)2628

DARBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 50
Gruodis - December 25, 1998 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Lietuvos naftos ūkį** investuosianti JAV kompanija "Williams" nagrinėja planus tiesti papildomą naftotiekį iš Polocko Baltarusijoje iki Būtingės. Juo būtų eksportuojama nafta iš Kazachstano ir Rusijos. Šią informaciją gruodžio 17 d. paskelbė žurnalas "Veidas", remdamasis Seimo narės Kazimieros Prunskienės turima neoficialia medžiaga.

- **Kitų metų sausio pabaigoje** Vilniuje vyks steigiamasis besikuriančios Lietuvos nacionaldemokratų partijos suvažiavimas. Naujos partijos steigėjų iniciatyvinei grupei atstovaujantis Seimo narys Rimantas Smetona sakė, kad tai bus dešinioji partija, naujųjų Lietuvos dešiniųjų partija.

- **2000-2001 metais** Lietuvos bankas išleis devynias progines monetas, vieną jų - auksinę. Pastaroji bus šimto litų nominalo ir skirta Didžiajam Lietuvos Kunigaikščiui Vytautui. Tai bus antroji Lietuvos banko išleista auksinė moneta. Pernai buvo išleista 1 lito gryno aukso moneta, skirta Lietuvos banko ir lito 75-mečiui.

- **Europos Tarybos 50-metis** bus paminėtas ir Lietuvoje. Jubiliejui skirtą programą rengs ir sieks ją įgyvendinti nacionalinis komitetas, kurį sudaryti nutarė Vyriausybė. Į Seimo Pirmininko pirmojo pavaduotojo Andriaus Kubiliaus vadovaujamą komitetą įtraukti dar aštuoni Seimo nariai, taip pat Lietuvos diplomatai, įvairių ministerijų ir padalinių pareigūnai, švietimo įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų atstovai.

- **Lietuvos Seimas** dvigubai padidino valstybinių pensijų dydį asmenims, tapusiems invalidais dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių, taip pat žuvusiųjų tėvams, motinoms, našlėms ir našlaičiams.

- **Lietuvos civilinės aviacijos darbuotojai** vilkės naujas uniformas. Tarptautinį konkursą laimėjusios Danijos firmos "Holborn by Kansas" drabužių modeliuotojai Kopenhagoje jau pradėjo siūti "Lietuvos avialinijų" kompanijos lakūnams, stiuardesėms ir stiuardams naujos uniformos pavyzdžius. Pirmoji 200 naujų uniformų siunta mūsų šalies aviatorius turėtų pasiekti kitų metų vasario mėnesį.

- **Lietuvos bankas** nuo gruodžio 21 d. į apyvartą išleidžia naują kolekcinę sidabrinę 5 litų monetą "Pasaulio vaikai", su kuria pirmąkart dalyvauja Jungtinių Tautų Vaikų fondo (UNICEF) tarptautinėje programoje. Lietuvoje bus parduota tik keli šimtai tos laidos monetų, kitas gaus ir pardavinės visame pasaulyje Jungtinių Tautų Vaikų fondas. Lietuvoje tokią monetą Lietuvos bankas parduos po 150 Lt.

- **Prieš Kalėdas ir Naujuosius metus** Vyriausybės nariai, kaip ir pernai, aplankė vaikų globos įstaigas. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija šventėms nepasiturinčių šeimų bei vaikų globos namų vaikams skyrė pusantro milijono litų

TOMAS VENCLOVA APIE VILNIAUS SPALVAS

Vienas populiariausių Lenkijoje periodinių leidinių – savaitinis žurnalas "Polityka" neseniai išspausdino Tomo Venclovos straipsnį apie Vilnių (žurnalas spausdina įvairių tautų rašytojų kultūros žmonių esė apie įdomiausius Europos miestus). Pažymėtina, kad "Polityka" pristato Tomą Venclovą šiais žodžiais: "lietuvių poetas, vienas iš kandidatų į literatūrinę Nobelio premiją". T. Venclovos straipsnis pavadintas "Keturios spalvos".

Vilnius R. Šuikos nuotr.

Vilnius – nepaprastas miestas. Pasimetęs Europos paribiuose, jis gali didžiuotis – apie tai byloja neįkainojami senovės paminklai – praeitimi, kuri verta pačių nuostabiausių mūsų žemyno miestų. Drauge savo gyventojų tautine bei religine įvairove, kultūriniu koloritu Vilnius primena Jeruzalę.

Pirmiausia turiu prisipažinti, jog nesu tikras vilnietis – atvažiavau į tą miestą 1948 m., kai man buvo vienuolika. Didelė dalis Vilniaus tada skendėjo griuvėsiuose, nors Senamiestis beveik visas išliko. Tai buvo savotiškas laikas – keitėsi, galima sakyti, visi gyventojai. Prieš karą Vilniuje gyveno daugiausia lenkai bei žydai, po karo jame vyravo lietuviai, bet netrūko ir rusų. Daugumas lenkų tada išvažiavo į savo šalį, nemaža dalis, deja, ir į Sibirą (ten, žinoma, pakliuvo ir daug lietuvių). O žydus beveik visus išžudė hitleriniai okupantai.

Daugiau kaip prieš 20 metų, tiksliau 1977 m., emigravau iš Sovietų Sąjungos absoliučiai įsitikinęs, kad Vilniaus jau niekada nepamatysiu. Bet taip jau susiklostė, kad mano politinė emigracija baigėsi, ir dabar, kaip JAV gyvenantis lietuvis, reguliariai lankausi tame nepaprastame mieste ant Neries krantų, dalyvauju jo kultūriniame gyvenime.

Vilnius – be galo gražus miestas. Jo grožį įvertino ir UNESCO, paskirdama šiek tiek pinigų Vilniaus senamiesčiui restauruoti. Įdomus faktas – nors Vilniaus architektūra įvairių stilių, jai vis dėlto būdinga vieninga visuma. Tai pripažins kiekvienas, kas matė šio miesto renesanso ar baroko laikų pastatus, išsisklaidžiusius idiliškame gamtovaizdyje – tarp žaliuojančių kalvų, parkų, ant upių krantų. Pagrindinė Vilniaus upė yra Wilia (lietuviškai Neris), tokio pat pločio kaip Vysla ties Krokuva, o į ją įteka mažutė, bet srauni Vileika (Vilnia). Nuo šio žodžio, kuris lietuvių kalba reiškia bangą, kilęs Vilniaus pavadinimas, juk miesto vietovė tarsi banguojanti. Dalis kažkada medžiais apaugusių Neries krantų dabar paversta krantine ir dėl to prarado nemažai žavesio. Abiejų upių sandūroje XVI a. buvo pastatyta pilis – Lietuvos kunigaikščio būstinė, o Lietuva tada buvo milžiniško dydžio valstybė – nuo Smolensko iki Juodosios jūros pakrantės. Kai Yale universitete, dėstydamas rusų istoriją bei literatūrą, nagrinėju Borisą Godunovą, studentų klausiu, kur prie Lietuvos sienos buvo garsioji karčema, jie baksteli žemėlapyje į Vilniaus apylinkes. O juk turėtu rodyti... Maskvos apylinkes. Viduramžiais Lietuva buvo gana keista valstybė, kuri, kaip žinoma, susijungė dinastijos ryšiais su Lenkija. Vilnius tapo viena iš dviejų Abiejų Tautų Respublikos sostine, karališkuoju miestu su puikiu universitetu, kurį, beje, turėjau garbės ir aš baigti.

Vilniaus kraštovaizdis truputį panašus į Salzburgo: slėnis tarp abiejų upių primena įgaubtą lėkštę, iš kurios kyla kelios kalvos. Ant vienos jų stovi garsoji miesto įkūrėjo Gediminо – Vladislovo Jogailos ir kunigaikščio Vytauto senelio – pilis. Nuo kitos kalvos į dangų stiebiasi trys didžiuliai kryžiai, tarsi karūnuojantys miesto siluetą. Tuos kryžius prieš Pirmąjį pasaulinį karą pastatė architektas Antanas Vivulskis, bet sovietų laikais jie buvo sunaikinti. Tik visai neseniai kryžiai atstatyti. Verta prisiminti, jog Vivulskis yra taip pat Žalgirio paminklo Krokuvoje autorius. Dar viena iškilusi vieta Vilniaus aikštėje – tai karaliui Steponui Batorui tarnavusio vengrų karo vado Bekešo kalva. Kadangi jis buvo arijonų tikėjimo, jo nelaidojo katalikų kapinėse, o ant tos kalvos. Jei

(nukelta į 2 psl.)

BILL CLINTON PASIRYŽĘS TĘSTI DARBĄ IR PO APKALTOS

Gruodžio 19 d. Jungtinių Valstijų Atstovų rūmai pritarė dviem iš keturių JAV prezidento Billo Clintono apkaltos straipsnių. Tai yra antras atvejis Amerikos istorijoje, kai prezidentas sulaukė tokios įstatymų leidėjų bausmės. Didžiausio pritarimo sulaukęs pirmasis straipsnis buvo patvirtintas 228 Atstovų rūmų nariams balsavus "už" ir 206 "prieš". Pirmuoju straipsniu prezidentas buvo kaltinamas rugpjūčio 17-ąją prisiekusiųjų komisijai davęs melagingus parodymus. Balsavimas akivaizdžiai vyko partiniu principu, nes tik 10 iš 434 Atstovų rūmų narių balsavo ne pagal savo partijos nusistatymą. Patvirtintas buvo ir trečiasis apkaltos straipsnis. Pagal jį, Amerikos vadovas buvo kaltinamas tuo, jog, bandydamas nuslėpti savo intymius santykius su buvusia Baltųjų rūmų stažuotoja Monica Lewinsky, jis trukdė teisingumui. Šiam apkaltos priimtam straipsniui pritarė 221 Kongreso narys. Du apkaltos straipsniai - antrasis ir ketvirtasis - buvo atmesti. Viename jų prezidentas buvo kaltinamas melagingų parodymų davimu civilinėje Paulos Jones byloje, kitame - melagingų parodymu JAV Kongresui davimu. Pasibaigus balsavimui kongreso narių grupė, kuriai vadovavo Atstovų rūmų Teisės komiteto pirmininkas Henry Hyde, nuėjo į Senatą ir oficialiai perdavė apkaltos paskelbimo dokumentus. Prezidento teismas Senate turi prasidėti sausio mėnesį. Teismui vadovaus JAV Aukščiausiojo teismo pirmininkas William Rehnquist. Prezidentas gali būti pašalintas iš pareigų, jei už jo apkaltą balsuos du trečdaliai Senato narių. Spėjama, kad Senatas nenuteis prezidento, nes respublikonai turi tik 55 vietas iš šimto. ***Reuters, DPA***

Vilkaviškiečiai gruodžio 18 d. pagerbė didį savo krašto žmogų Vincą Kudirką - jam iškilmingai atidengtas paminklas. V.Kudirka gimė 1858 metų gruodžio 31 dieną Vilkaviškio rajone, Paežerių kaime. Paminklo autorius skulptorius Antanas Žukauskas.

2000 METUS LIETUVA PASITINKA SU NAUJA 2000 PUSLAPIŲ ŠVENTO RAŠTO KNYGA

Antanas Rubšys

Pirmą kartą lietuvių kalba viena knyga išleistas visas Šventasis Raštas - Senasis ir Naujasis Testamentai. Pirmą kartą Šventojo Rašto tekstai versti iš originalo - hebrajų, aramėjų ir graikų kalbų. "Tai - didelė dovana ne tik Bažnyčiai, bet ir visai tautai, didelis mūsų kultūros laimėjimas", - sakė Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis, pristatydamas naująjį Šventojo Rašto leidimą. Pristatymas buvo surengtas gruodžio 17 d. Vilniuje, Šv. Juozapo kunigų seminarijos salėje. Naująjį Testamentą išvertusio kunigo Česlovo Kavaliausko jau nebėra tarp gyvųjų. Senąjį Testamentą išvertęs kunigas profesorius Antanas Rubšys Šventojo Rašto pristatyme sakė, jog ši knyga jį užburusi dar jaunystėje ir todėl jos studijoms paskyręs visą gyvenimą. Imtis labai įdomaus ir atsakingo darbo - Senojo Testamento vertimo jį paskatinę išeivijos vyskupai. Iš Lietuvos į Vakarus Antanas Rubšys pasitraukė dar būdamas klieriku ir grįžo į Lietuvą su visu savo kraičiu - išmintimi, konkrečiais darbais. Senojo Testamento tyrinėtojas ir vertėjas skaito paskaitas Lietuvos aukštosiose mokykloje, yra išrinktas Lietuvos Biblijos draugijos pirmininku. Daugiau kaip dviejų tūkstančių puslapių knygą - Šventąjį Raštą išleido "Katalikų pasaulio" leidykla, išspausdino Adomo Jakšto spaustuvė, įrišo "Spindulio" spaustuvė.

ELTA

IRAKAS PASKELBĖ PERGALĘ IR TOLIAU ATSISAKO BENDRADARBIAUTI SU VAKARAIS

Gruodžio 19 d. JAV prezidentas Bill Clinton ir Didžiosios Britanijos premjeras Tony Blair paskelbė, kad nutraukia keturias naktis arba vakarus iš eilės vykusius Irako bombardavimus. Apie operacijos "Dykumos lapė" nutraukimą buvo paskelbta pirmą musulmonams švento pasninko mėnesio ramadano dieną. B.Clinton pareiškė, kad operacijos tikslas buvo sumažinti Irako prezidento Saddamo Husseino karinę galią, jo galimybes kurti masinio naikinimo ginklus ir grasinti išpuoliais prieš kaimynines valstybes. "Operaciją bus galima įvertinti tik po kelių dienų, bet, sprendžiant iš pirmų gautų pranešimų, esu įsitikinęs, kad mes savo misiją atlikome", - sakė B.Clinton. Gruodžio 20 d. rytą Irako laikraščiai paskelbė pergalę ir pareiškė, kad Bagdadas nedarys nuolaidų Jungtinių Tautų ginkluotės inspektoriams. "Vėl nugalėjome!" - skelbė savaitraščio "Al-Musawir Al-Arabi" antraštė. Laikraščiai taip pat pranešė, kad Bagdadas laikysis pažado nutraukti JT specialiosios komisijos (UNSCOM), atsakingos už Irako masinio naikinimo ginklų sunaikinimą, darbą. Naktį iš gruodžio 16 d. į 17 d. JAV ir Didžioji Britanija pradėjo oro antpuolius prieš Iraką, nes jis nutraukė bendradarbiavimą su UNSCOM. "Prisiekiame Dievu, kad niekada nedalyvausime derybose", - gruodžio 20 d. buvo rašoma Irako dienraščio "Al-Jumhuriya" pirmame puslapyje. Irako vyriausybė nepaskelbė, kokių nuostolių šalis patyrė per oro antpuolius. Sprendžiant iš ankstesnių pranešimų, apie 70 žmonių žuvo ir daugiau kaip 100 buvo sužeisti.

AP, Reuters, BNS

Šalčininkų savivaldybės aikštėje pastatytas paminklas poetui Adomui Mickevičiui, kurio gimimo 200-osios metinės minimos šiemet. Iškilminga atidengimo ceremonija rengiama šeštadienį. Paminklo autorius - žinomas vyresniosios kartos skulptorius Bronius Vyšniauskas.

SANTARVĖS PREMIJA – KARDINOLUI

Santarvės fondo valdyba nusprendė šių metų premiją skirti Kardinolui Vincentui Sladkevičiui. Ji buvo įteikta gruodžio 23 dieną Jo Eminencijos namuose Kaune. Apie tai susitikime su Prezidentu Valdu Adamkumi kalbėjo kadenciją baigęs Prezidentas Algirdas Brazauskas, kuris Santarvės premija apdovanotas pernai. Kardinolui V.Sladkevičiui įteikta 10 tūkstančių litų premija, laureato diplomas ir premijos simbolis - balta porcelianinė angelo skulptūrėlė. **ELTA**

XXI amžiaus medicina naująjį spindulinės terapijos kompleksą pavadino Onkologijos centro skyriaus vedėjas Eduardas Aleknavičius. Šis apie 2,5 mln. Vokietijos markių kainuojantis "General Electric" firmos kompleksas gruodžio 18 dieną, buvo pristatytas visuomenei.

TOMAS VENCLOVA APIE VILNIAUS SPALVAS

(atkelta iš 1 psl.)

norite pamatyti, pačią gražiausią miesto panoramą, turite užkopti ant Bekešo kalvos.

Viduryje lėkštės esančiam Vilniaus senamiesčiui būdingas netaisyklingas išsidėstymas: gatvės kyla aukštyn, vingiuoja, beveik niekur nesusikirsdamos stačiu kampu. Na, o namai gatvėse – tai viduramžiški, tai barokiniai, sumaišyti be jokios tvarkos, tačiau bendras vaizdas – spalvingas vientisumas. Šio miesto spalvos – atskira tema, bet galima apsiriboti trimis pagrindinėmis: raudona, geltona bei žalia. Raudona – tai Vilniaus stogai, geltona – pastatų sienos, o žalia – parkai, sodai, aikštės. Taip jau susiklostė, jog būtent šios trys spalvos yra ir Lietuvos vėliavos spalvos. Vos neužmiršau dar vienos Vilniui būdingos spalvos – baltos. Baltos yra Vilniaus senamiesčio bažnyčios ir varpinės, kurių gausu lyg kokiame šiaurės Italijos mieste.

Apskritai Vilnius man asocijuojasi su Vičenca ar Bergamu. Nenuostabu – juk didelę jo dalį statė italų architektai bei statybininkai. Vilniaus architektūroje dominuoja barokiniai pastatai ant gotikinių pamatų, nors nestinga ir renesanso epochos stiliaus. Gotikinė yra įstabioji Šv. Onos bažnyčia. Iki šių dienų sklando legenda, jog Napoleonas troško perkelti tą šventovę į Paryžių ir, reikia pripažinti, ir ant Senos krantų ji būtų žavėjimosi objektas. Taip pat puiki universiteto Šv. Jono bažnyčia, primenanti milžiniškus vargonus. Vienintelis europinės architektūros stilius, kurio čia nesutiksite (arba pamatysite tik minimaliai), tai secesija.

Vilnius – labiausiai į šiaurės rytus nutolęs baroko miestas Europoje. Rygoje bei Taline yra tik vokiškoji gotika.

Nors gynybinė siena išliko ne visa, bet tebėra jos dalis, kuri ypatingai svarbi ir lenkams (ne mažiau už Rasų kapines), ir lietuviams. Tai Aušros Vartai su Dievo Motinos paveikslu. Net sovietų laikais prie šio paveikslo vykdavo pamaldos, tiesa, valdžia į jas žiūrėjo nepalankiai. Kitoje Aušros Vartų pusėje matosi Lietuvos herbas – Vytis, vienas iš nedaugelio išlikęs SSRS valdymo laikais. Netoli Aušros Vartų yra vadinamasis artilerijos bastionas, neseniai restauruotas ir truputį primenantis Varšuvos ar Krokuvos barbakanus. Prie Aušros Vartų pardavinėjamos garsiosios Vilniaus verbos – viena iš liaudies tradicijų liekanų.

Keli žodžiai apie universitetą. Tai didžiuliai pastatai su arkiniais kiemais, o ant senosios universiteto observatorijos matosi nuo XVIII a. išlikę Zodiako ženklai. Šios aukštosios mokyklos sales daug kur dengia XVI ir XVII a. sandūros polichromijos, bet yra ir visiškai naujų, beveik siurrealistinių. Kai kurių pastarųjų polichromijų autoriai yra mano bičiuliai. Apie garsiausias su šiuo universiteto susijusias asmenybes papasakosiu truputį vėliau.

Kitas įdomus pastatas, kurį verta pamatyti, tai Prancūzijos ambasada. Mickevičiaus laikais tame name gyveno medicinos profesorius Jozefas Frankas, o 1812 m. įžymusis prancūzų rašytojas Stendalis. Napoleono karų metu būtent ten buvo slepiamas prancūzų armijos iždas. Mūsų šimtmetyje šiame name gyveno talentingas rusų filosofas Levas Karsavinas. Ne vienus metus praleidęs Lietuvoje, jis puikiai išmoko lietuviškai ir savo paskaitas skaitė lietuvių kalba. Už simpatijas lietuviams ir idealistinei filosofijai Karsavinas buvo ištremtas į lagerį Rusijos šiaurėje, kur mirė prieš pat Stalino mirtį. Prie ambasados daugybė apleistų, skurdžių kiemų, bet jie labai patinka dailininkams.

Vilnius V. Kelero nuotr.

Svarbus pastatas Vilniuje yra barokinė Lietuvos globėjo Šv. Kazimiero bažnyčia. SSRS, perėmusi Vilnių, iš pradžių ten įrengė degtinės sandėlius, o paskui ateizmo muziejų. Jame buvo galima išvysti, pavyzdžiui, su sovietų valdžia kovojusio lietuvių partizano sukruvintą maldaknygę. Toks eksponatas turėjo reikšti: niekingas, menkysta, reakcionierius, tad meldžiasi, taip jam ir reikia... Šiuo metu bažnyčia tarnauja tam, kam ji ir buvo skirta. Kaip ir bažnyčiai priklausanti mokykla, kuriai vadovauja jėzuitai vienuoliai.

Nors karas pasigailėjo Vilniaus senamiesčio, getas buvo beveik visiškai sunaikintas. Tačiau išliko kelios tipiškos žydų gatvelės, kurios dabar restauruojamos. Tačiau su žeme sulyginta nuostabi sinagoga. Tiesa, pastaruoju metu vis dažniau prabylama apie jos atstatymą. Nors vis mažiau žmonių prisimena, kaip prieš karą atrodė getas, jį atstatant būtų galima remtis jau mirusio lenkų fotografo Jano Bulhako nuotraukomis. Beje, neseniai buvo surengta jo darbų paroda. Pagarba Vilniaus žydų istorijai yra svarbus dalykas, nes žydai iš tiesų daug davė miestui. Iš šio miesto kilęs ir vienas didžiausių Talmudo žinovų XVIII a. išminčius Vilniaus Gaonas.

Man, kaip poetui, svarbus yra šio miesto literatūrinis klimatas –tiek lenkiškas, tiek lietuviškas. Būtent čia gyveno bei kūrė A. Mickevičius, J. Slovackis, Cz. Miloszas. "Pono Tado" autorius Vilniuje parašė "Gražiną", išleido "Balades ir romansus". Prie dainiaus paminklo 1989 m. vyko pirmosios demonstracijos už nepriklausomybę.

Vienas kiemas tapo su Slovackiu susijusios istorijos vieta. Tame kieme nuo žaibo žuvo jo patėvis. A. Mickevičius "Vėlinėse" užsiminė, kad tai buvo bausmė už gėdingą vaidmenį, kurį jis suvaidino filomatų byloje. Šito J. Slovackis Mickevičiui niekada negalėjo dovanoti. Dabar kieme stovi "Bieniowskio" autoriaus biustas.

Didžiulį indėlį į lenkų raštiją įnešė Vilniaus universiteto rektoriai Petras Skarga ir Jakubas Wujekas. Pirmasis yra garsiųjų seimo pamokslų autorius, antrasis išvertė Bibliją. Kurį laiką Vilniuje gyveno ir lenkų poetas Motiejus Sarbievijus, kurį lietuviai taip pat laiko savo tautiečiu. Neužmirškime, jog jis rašė tik... lotyniškai, o ne lenkiškai.

Tuo pat metu prie Neries gyveno ir kūrė žymus lietuvių autorius Konstantinas Sirvydas. Jis yra Didžiojo lietuvių-lenkų-lotynų kalbų žodyno sudarytojas bei pamokslų, kurie laikomi pirmąja menine proza lietuvių kalba, autorius. Cz. Miloszas yra jam paskyręs gražų eilėraštį. Kadangi prakalbome apie šį lenkų Nobelio premijos laureatą, reikia pasakyti, jog savo literatūrinį kelią jis praėjo būtent Vilniuje, kur tarpukario dvidešimtmečiu veikė "Zagary" literatų grupė. Po karo labai populiarus Vilniuje buvo lenkų knygynas, kuriame galėjome gauti lietuvių kalba neleidžiamus, nes buvo uždrausta, Joyce'o, Prousto, Kafkos kūrinius. Šis knygynas buvo viena iš svarbesnių jau kultūriniu požiūriu institucijų. Gedimino prospekte (anksčiau Georgijaus, paskui Lenino, Stalino prospekte). Gedimino prospektas prasideda nuo Katedros ir baigiasi cerkve. Jame yra buvusieji KGB rūmai (dabar muziejus) kur neseniai perskaičiau, be kita ko, savo charakteristiką. Jos autorius, pasirodo, buvo mano draugas. Apibūdino jis mane gana taikliai: "Venclova – nejautrus asmeniniam komfortui, bet moterų žavesiui jautrus žmogus".

Daugelis įžymių Lietuvos kultūros asmenybių susiję su Vilniumi. Čia pasireiškė kompozitorius, puikus tapytojas, vienas iš abstrakcionizmo pradininkų M. K. Čiurlionis. Svarbi asmenybė yra taip pat Jonas Basanavičius – istorikas, Lietuvos mokslo draugijos įkūrėjas, pirmasis 1918 m. Nepriklausomybės Akto signataras.

Vilniuje visada vyko turtingas teatrinis gyvenimas. Reikia pripažinti, jog nemenką vaidmenį čia atliko rusai. Vilniuje gimė didis aktorius Vasilijus Kačalovas, dirbo puiki aktorė Vera Komisarževskaja. Iki šių dienų Vilniuje išliko Rusų dramos teatras.

Tačiau miestas – tai ne tik senoviniai pastatai, literatūra ir teatras. Ko gero, tai pirmiausia kavinės, restoranai, vietos, kur galima pabendrauti prie geros trauktinės taurelės. Sovietiniais laikais jaukių restoranų iš tiesų buvo nedaug. Prieš karą viena populiariausių buvo Rudnickio kavinė. Pro jos langus Miloszas pamatė besiartinančius sovietinius tankus, pranašaujančius, jog baigiasi ištisa epocha. Bet mano numylėta vieta visada buvo kavinė "Neringa". Prieš ketvirtį amžiaus tai buvo vienintelė padori kavinė Vilniuje. "Neringos" interjeras dabar yra vos ne muziejinės vertės – jame susipina postalininis liberalizmas su lietuvių tautiniais motyvais.

Tačiau pats geriausias bei brangiausias restoranas yra buvusio geto rajone. Tai Stiklių gatvėje esantis "Stiklių" restoranas. Jame svečiavosi prezidentas F. Mitterandas ir Monako kunigaikštytė Karolina. Senamiestyje būtina užsukti į kurią nors viduramžių pastatų rūsiuose įrengtų vyninių. Bet ten gali nuvesti tik vietiniai žmonės, nes tokios vietelės dažnai neturi jokių iškabų. Puiki vyninė yra Soroso fondo būstinės rūsiuose.

Tikriausiai jus domina, ką verta užsisakyti restorane Lietuvoje? Lietuviški patiekalai palyginti neblogai žinomi Lenkijoje, tiesa, kuo toliau, tuo labiau tik iš pasakojimų. Tad patariu paragauti didžkukulių – mėsa įdarytų bulvinių kukulių. Po to išgerti "Trejų devynerių", trauktinės, kuri gaminama pagal senovinę receptūrą iš 27 įvairių žolelių.

LA

Karaliaučius – Lietuvos ir Rusijos santykių raktas

Konstantinas Mozel tiki demokratijos pergale

Rimantas Varnauskas

"Rusijoje ir toliau kuriama normali demokratinė visuomenė, tačiau šiam procesui dažnai trukdoma, – lapkričio 26 d. sakė Rusijos Federacijos ambasadorius Lietuvoje Konstantin Mozel. – Daug kam nepatinka reformatoriška Vyriausybės veikla, jaunos mūsų demokratijos įtvirtinimas. Kriminalinio elemento sustiprėjimas Rusijoje daro grėsmingą, bet ne esminį poveikį". Ambasadoriaus manymu, nerimą keliantys pastarųjų dienų įvykiai (K. Mozel sakė, kad buvo asmeniškai pažįstamas su Galina Starovoitova) neturėtų užgožti svarbiausio dalyko – J. Primakovo pragmatiška, politinio ir ekonominio stabilumo siekianti veikla Rusijoje yra palaikoma.

Sutartis dėl Kaliningrado srities nėra sąlyga, bet...

"Nepaisant visko, kas dedasi

(nukelta į 5 psl.)

Lietuvos nacionalinis dramos teatras naują sezoną pradeda Rudens teatro forumu

Giedrė BUDVYTIENĖ

Naujasis Lietuvos Nacionalinio dramos teatro sezonas ir šiemet tradiciškai pradėtas Rudens teatro forumu. Pernykštis buvo skirtas jaunųjų menininkų ir režisierių kūrybai, o šiemet jame pagrindinis akcentas tenka gerai žinomų, garsių menininkų darbams. Forumas skiriamas ne tik naujojo sezono pradžiai, bet ir Adomo Mickevičiaus 200 metų jubiliejui bei Nacionalinio dramos teatro vardo suteikimui.

Teatro generalinis direktorius Rimas Tuminas sakė, kad forumui surengti skirta 50 tūkst. litų. "Tiek pinigų pakako, kad galėtume surengti šventę, prisikalbinti atvykti garsenybes. Sąmoningai vengėme renginį vadinti festivaliu, mat vien nuo šio pavadinimo valdininkams darosi bloga". Forumą remia kelios dešimtys rėmėjų - tarp jų ir Lietuvos kultūros ministerija, UNESCO, Danijos kultūros institutas. "Nors naujas teatro sezonas gerokai vėluoja - ir dėl to, kad daug dėmesio buvo skiriama repeticijoms, ir dėl finansinių problemų - žiūrovų neturėtų nuvilti nauji pastatymai - visų pirma premjera - choreografės Andželikos Cholinos

(nukelta į 5 psl.)

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamento paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle @aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščioniška DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Gyvenimo lūkestyje

Esame gimę vis ko nors laukti, net ir didžiausiame džiaugsme, o juo labiau didelėje nelaimėje. Nelemtyje sunerimę laukiame atmainos, bent trumpos prošvaistės, bent kiek raminančio ir džiaugsmingesnio pragiedrėjimo. Bet ir sulauktas džiaugsmas, koks jisai bebūtų, neilgai patveria. Vėl ko nors lūkčiojame. Mūsų gyvenimas yra tarsi nuolatinis laukimas. Be lūkesčių nėra akimirkos.

Laikas tačiau nėra mūsų laukimo priežastis. Dienas ir valandas skaičiuojame ne dėl to, kad jos prailgsta belūkčiojant permainos, ir ne dėl to, kad nesulaikomos nubėga, nusinešdamos trapų mūsų džiugesį. Lūkestį sukelia ne laiko bėgimas, o nerimas, kuris siekia už laiko ribos. Aišku iš to, kad laiko aprėžtoje būtyje nerandame tokio siekimo, kuris mus visuotinai apramintų ir nieko daugiau nelauktume. Vis rodosi – kažkas dar turįs ateiti.

Tikėjimas, kad žmogiškoji būtis nesibaigia, o tiktai pasikeičia, nusidriekia per visą žmonijos istoriją. Kokia gali būti ta nauja būsena, įvairiai tikėta ir tikima, bet nėra tautos be tikėjimo. Yra tiktai atskiri netikintieji asmenys. Tačiau ir jie savo vienišame susimąstyme nėra tikri, kad mirštant nieko nelauktina. Tas netikrumas gali būti vejamas šalia visokiausiais įtikinėjimais, bet visada stigs tokio pagrindo, kad nebeliktų abejonės.

Minios žmonių istorijoje Kristų matė, bet ne visi įtikėjo. Eucharistijoje mistinio Kristaus niekas nemato, bet minios žmonių tiki. Amžių užbaigoje apokaliptinį Kristų išvys visos žmonių giminės ir kartos, ir nebebus jau nė vieno netikinčio. Netikėjimo ir laukimo laikas jau bus užsibaigęs.

Baigiantis seniesiems metams ir prasidedant naujiems, visur dažniausiai yra girdimi keturi žodžiai: "LINKIU LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!" Šie žodžiai taip dažnai visų vartojami, gali tapti šabloniški ir beprasmiai, bet iš tikrųjų jie yra labai gražūs ir prasmingi, tik reikia daugiau į juos įsigilinti.

Ką reiškia METAI? Tai yra pagrindinis laiko matas. Ir žmogaus, ir žmonijos amžius yra matuojamas metais. Laikas yra svarbi Dievo dovana žmogui. Nuo tinkamo ar netinkamo laiko sunaudojimo priklauso, laiminga ar nelaiminga jo ateitis ir amžinybė.

NAUJI metai mūsų žvilgsnį ir mintis nukreipia į ateitį, paskatina lyg iš naujo atgimti, užmiršti praeitį ir drąsiai žengti pirmyn su nauja energija ir nauju pasiryžimu.

Linkime, kad tie nauji metai būtų LAIMINGI. Laimė tai yra toji vertybė, kuriai žmogus yra skirtas ir į kurią jis veržiasi visa savo žmogiška prigimtimi. Suprasti, kur tikroji laimė ir kuriuo keliu einant ją galima pasiekti, yra didžiausias gyvenimo uždavinys.

Tų naujų laimingų metų mes kiekvienam žmogui LINKIME. Ką reiškia linkėjimas? Tai yra mūsų noras, mūsų troškimas. Bet jeigu noras pasiliks tik noru, tai jis nieko nepakeis ir nieko neduos. Tik dieviškasis noras ir veikimas yra tas pat. Dievas panorėjo, kad taptų pasaulis, ir tapo. Žmogiškame gyvenime vien noro nepakanka. Norint, kad troškimai ir norai išsipildytų, juos turi lydėti veiksmas, darbas, pastangos, o svarbiausia – Dievo palaima.

Tad reikėtų ir pasistengti, kad ateinančiais metais ir mes patys būtume nauji, ir nauji būtų mūsų santykiai su kitais, kad visiems galėtume konkrečiu būdu padėti vis tiesiau ir tiesiau žengti tikrosios laimės keliu.

Jonas Paulius II pradėjo trečiąjį popiežiavimo dešimtmetį

Apie popiežiaus pontifikato 20-mečio iškilmes Romoje su **Jonu Malinausku** kalbasi **Sigitas Birgelis**.

Papasakok apie Jono Pauliaus II pontifikato jubiliejaus iškilmes Romoje.

Nebuvo kokio nors ypatingo švenčių maratono, nors, aišku, visi Popiežiaus susitikimai tomis dienomis neišvengiamai buvo šventiški. Kiekvienas, kas tomis dienomis aplankė Popiežių, savaime suprantama, jį pasveikino. Pagrindinis Popiežiaus jubiliejaus renginys buvo sekmadienio (spalio 18 d.) Mišios Šv. Petro aikštėje. Jose dalyvavo apie pusantro šimto tūkstančių žmonių, kurių dauguma buvo Romos vyskupijos tikintieji. Išrinkimo dvidešimtųjų metinių dieną, penktadienį, spalio 16-ąją, pasveikinti Popiežiaus buvo atvykęs didelis būrys maldininkų (apie 16 tūkstančių) iš Lenkijos. Kartu su maldininkais atvyko kardinolo Vojtylos įpėdinis Krokuvoje kard. Macharski, taip pat kard. Glemp ir kiti vyskupai bei Respublikos prezidentas, kiti valdžios atstovai, Krokuvos miesto meras. Kitą dieną, šeštadienį, spalio 17-ąją, Jonas Paulius II priėmė beveik tūkstantį baltarusių, kurie irgi savo kelionę į Romą priderino prie Popiežiaus išrinkimo jubiliejaus datos. Tai buvo bene pirmas kartas, kai į Romą atvyko tokia didelė baltarusių maldininkų grupė. Jubiliejiniams renginiams galima priskirti ir antradienį, spalio 20 d., įvykusį Popiežiaus susitikimą su Italijos prezidentu Oscaru Luigi Scalfaro.

Kaip šį jubiliejų paminėjo Italijos žiniasklaida?

Italijos spauda apie jubiliejų, apie Popiežių ir apskritai apie šio pontifikato reikšmę rašė iš tiesų daug ir palankiai. Italų žiniasklaida beveik visada apie šį Popiežių kalba palankiai. Keletą dienų prieš jubiliejų vienoje Italijos televizijos laidoje, skirtoje Jono Pauliaus II išrinkimo dvidešimtosioms metinėms, įvyko lig šiol nematytas dalykas: pats Popiežius paskambino laidos metu į televiziją ir padėkojo už jam rodomą dėmesį ir palankumą. Toks spontaniškas Jono Pauliaus II mostas, atrodo, labiausiai nustebino patį laidą rengusį žurnalistą. Kaip vėliau paaiškėjo, jis anksčiau buvo prašęs Popiežiaus interviu savo jubiliejinei laidai, tačiau negavo. Taigi Popiežiaus skambutis laidos metu buvo tikrai didelė staigmena. Po to italų spauda dar beveik visą savaitę spėliojo, ar tai nebuvęs iš anksto surežisuotas vaidinimas. Atrodo, kad vis dėlto nebūta jokių išankstinių susitarimų, o paprasčiausiai Popiežius dar kartą paliudijo savo spontaniškumą, kurio, bendraujant su žmonėmis, jam tikrai netrūksta.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Vatikane

Savaime suprantama, kad Vatikano radijo laidose, ne tik mūsų lietuviškoje, Popiežiaus jubiliejui buvo skirta gana daug dėmesio. Dvi mūsų lietuviškas laidas (spalio 16 ir 18 d.) ištisai skyrėme Popiežiaus jubiliejui, o bendriau apie Jono Pauliaus II jubiliejų kalbėjome daugiau negu savaitę. Panašiai kalbėjo ir kitos Vatikano radijo redakcijos.

Visus stulbina Jono Pauliaus II apaštalinių kelionių kilometražas, kuris tris kartus viršija atstumą tarp Žemės ir Mėnulio.

Apaštalinės kelionės yra bene būdingiausias šio pontifikato bruožas. Beveik pusantro šimto kelionių į Italiją, beveik šimtas kelionių į tolimesnį užsienį, tai iš tiesų labai daug. Apskritai Jonas Paulius II užsienio kelionėse praleido beveik 7 procentus visos savo pontifikato trukmės, tai yra, sudėjus visas kelionių dienas, beveik pusantrų metų. Pontifikato pradžioje gausios Popiežiaus kelionės stebino, bet šiandien jos - tarsi būtų įprastinė (ir tarsi privaloma) Popiežiaus misijos dalis. Jei Popiežiaus misija - "stiprinti brolių tikėjimą", kaip jis ją šiandien galėtų atlikti nekeliaudamas? Juk šiais laikais keliauti yra labai paprasta, žymiai paprasčiau, negu, sakykim, Jono XXIII laikais, kai į užjūrius buvo galima tik plaukti laivu (ir, ko gero, porą savaičių). Pirmasis Popiežius, pradėjęs apaštalinių kelionių erą, buvo Paulius VI. Jis savo vos keliomis apaštalinėmis kelionėmis į užsienį irgi stebino žmones, tačiau jau Paulius VI suprato, kad keliavimas ir viso pasaulio katalikų lankymas yra Popiežiaus misijos dalis. Stebintis, kad Popiežius keliauja, Paulius VI atsakydavo: "*Mano kelionės - tai niekis, pamatysit, kiek keliaus mano įpėdinis...*"

Pontifikato dvidešimtmečio išvakarėse Jonas Paulius II paskelbė 13-ąją filosofinio turinio enciklišką. Papasakok plačiau apie ją.

Su Jono Pauliaus II pontifikato dvidešimtmečiu sutapo ir jo naujosios enciklikos "Fides et Ratio" (Tikėjimas ir protas) pasirodymas. Naujoji Popiežiaus enciklika, jau tryliktoji, buvo paskelbta spalio 15 d. "Enciklika" yra Popiežiaus oficialaus mokymo dokumentų žanro pavadinimas. Terminas "enciklika" yra kilęs iš graikiško žodžio "kyklos" (ratas), taigi enciklika yra tarsi visiems vyskupams rašomas aplinkraštis, kuriame Popiežius aiškina, patikslina ar naujame kultūros kontekste komentuoja kurią nors tikėjimo mokslo sritį. Ši naujoji enciklika nelabai išsitenka tradiciniame enciklikos žanro apibrėžime, nes ji skirta ne tik vyskupams ir apskritai Bažnyčiai, bet ja Jonas Paulius II bando prabilti į šiuolaikinę kultūrą, kuri, kaip žinoma, yra gerokai nutolusi nuo tų vertybių, kurias skelbia Bažnyčia.

Savo tryliktoje enciklikoje Popiežius teigia, kaip labai šiandien yra išsiskyrę tikėjimo ir protinių žmogaus ieškojimų (filosofijos) keliai. Šiandien filosofija yra tiek specializuota, tiek supanašėjusi su empiriniais mokslais, kad jai jau iš viso neberūpi tie klausimai, nuo kurių prasidėjo jos raida: kas yra žmogus, kas yra gamta, kokia yra gyvenimo prasmė ir kas laukia po gyvenimo, kodėl yra blogis ir kančia pasaulyje? Kitaip sakant, šiandien filosofija jau nebesistengia atskleisti vieno dėsningumo, vienos tiesos, kuri galėtų paaiškinti pasaulio sąrangą. Šiandien filosofija arba tyrinėja paties pažinimo mechanizmus, arba analizuoja ryšius ir santykius tarp konvencinių duotybių, arba paprasčiausiai skelbia tiesos nepažinumą. Šitokia padėtis ypač pavojinga etikos srityje. Mat jeigu nėra objektyvių tiesų, jei viskas yra tik sutartinės normos, tik nuomonės, tai kuo tada pagrįsti žmonių sambūvio dėsnius? Dėl to savo enciklikoje Popiežius ragina grąžinti metafizinę plotmę į dabartinės filosofijos ieškojimus, t.y. kalbant apie daiktus, ne tik juos vardyti ir skaičiuoti, bet kartu bandyti išsiaiškinti, kas jie yra savaime, kam jie skirti. Žinoma, Popiežius čia neragina grįžti į ikikantinius laikus, į scholastinę metafiziką, bet primena, kad be klausimų apie prasmę ir tikslą kiti klausimai yra tik bergždžias protavimas. Be to, jei žmogaus protas neieško tiesos, tai kartu nuskurdinamas ir tikėjimas. Žmogus privalo aiškintis Apreiškimo tiesas.

(nukelta į 5 psl.)

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 21

Tikėjausi, kad tai tik apskaitos klaidos, ir mums pavyks rasti lėšų panaudojimą pateisinančius dokumentus. Spaudžiamas žurnalistų, galiausiai paaiškinau, jog nieko neįtariame, tik tikriname, kokiems tikslams išleista milijonai dolerių. Sakiau esąs įsitikinęs, kad išlaidas pagrindžiantys dokumentai bus rasti, ir tuomet nedelsiant apie tai informuosime spaudą.

Tačiau ir šie atsargūs mano žodžiai sukėlė didžiulį skandalą. Milžiniškomis antraštėmis pirmuosiuose puslapiuose popietiniai Čikagos laikraščiai skelbė, kad Aplinkos apsaugos agentūra apkaltino miesto merą 10 milijonų dolerių išeikvojimu. Tuoj pat šią žinią ėmė kartoti radijas. Nedelsiant reagavo ir televizija. Į mano kabinetą su kameromis įsibrovė visų pagrindinių telekanalų reporteriai ir puolėsi klausinėti, kas vyksta. Paneigiau pranešimus, kad mes apkaltinome miesto valdžią pinigų iššvaistymu, ir kuo švelniau paaiškinau situaciją: tik tiriame lėšų panaudojimo dokumentus.

Telereporteriai susikrovė aparatūrą ir, kaip paaiškėjo, tiesiai iš mano kabineto nuvyko pas merą. Jie Ričardui Deiliui pranešė, kad ką tik kalbėjosi su Adamkumi, kuris esą pasakęs, kad miestas neatsiskaitė, kaip panaudojo 10 milijonų federalinės valdžios dolerių, skirtų aplinkos apsaugai. Tai buvo tik žurnalistų provokacija, bet meras užkibo ant šio jauko. Jis tiesiog sprogo iš pykčio ir ėmė mus dergti: esą tie federaliniai biurokratai, nesiskaitydami su faktais, prisigalvoja visokių nesąmonių ir tik trukdo miestui dirbti. Užsipuolė mane ir asmeniškai.

Abu reportažai buvo parodyti televizijos vakaro žiniose. Pirmiausia pateiktas mano pasisakymas. Akivaizdžiai matyti, kad stengiuosi nedramatizuoti situacijos ir paaiškinti: vyksta jokiu skandalu dar nekvepiantis dokumentų patikrinimas. Po to parodytas reportažas iš mero kabineto. Televizijos žiūrovai matė perpykusį, nesitvardantį miesto vadovą, kažkodėl keiksnojantį federalinius biurokratus.

Vėliau buvo išsiaiškinta, kad miestas pinigų neišeikvojo, bet vis dėlto aplaidžiai tvarkė apskaitos dokumentaciją. Apie tai taip pat pranešė spauda, tiesa, jau be didesnio susidomėjimo, ir konfliktas su miesto valdžia baigėsi.

Čikagos meras Deilis, matyt, suprato, kad patikėjęs žurnalistų provokacija pasikarščiavo ir nepagrįstai užsipuolė mane. Vėliau mums teko ne kartą bendrauti, ir jis visuomet stengdavosi būti korektiškas ir malonus. Beje, meru jis dirbo ligi mirties – aštuntajam dešimtmečiui baigiantis Ričardą Deilį ištiko lemtingas širdies smūgis jo darbo kabinete. Jį pakeitė kitas Demokratų partijos atstovas – Čikagos pokario metais iš viso nevaldė nė vienas respublikonas. Beje, dabartinis miesto meras – Ričardo Deilio sūnus.

Ohajo valstijos gubernatorius buvo respublikonas. Žinojau, kad ir mane Vašingtonas laiko respublikonu. Manau, tai buvo pagrindinė priežastis, kodėl manęs neinformavo apie agentūros vadovų parengtą planą. Jie, matyt, baiminosi, kad nepraneščiau gubernatoriui apie jų rengiamą siurprizą.

Amerikoje partijos taip pat žaidžia savo politinius žaidimus. Tą kartą agentūrai vadovavę demokratai tikriausiai norėjo ne ekologijos problemas spręsti, bet suduoti smūgį respublikonų gubernatoriui ir kartu pakenkti visai jų partijai. Mat planuota spaudos konferencija būtų sukėlusi didžiulę reakciją visoje Amerikoje. Toks skandalas taptų veiksmingu demokratų ginklu būsimuosiuose Ohajo valstijos gubernatoriaus rinkimuose.

Sugrioviau jų sumanymą. Kelionė į Kolombą buvo atšaukta, o aš, aišku, pakliuvau į nemalonę, nors agentūros vadovybė niekaip to negalėjo atvirai demonstruoti. Priešingai, teko vaizduoti, kad problema labai sėkmingai išspręsta, nes Amerikos spauda palankiu tonu aprašė, kaip baigėsi federalinės valdžios konfliktas su Ohajo gubernatoriumi.

Prabėgus maždaug dešimčiai dienų po šios istorijos, Vašingtonas paskyrė naują Penktojo regiono aplinkos apsaugos agentūros administratorių. Tikriausiai vadovybė taip ilgai delsė jį skirti todėl, kad buvo svarstoma ir mano, laikinai einančiojo šias pareigas, kandidatūra. Kai mano susitarimas su Ohajo gubernatoriumi sugriovė jų partinius sumanymus, jie apsisprendė: reikia šiame poste savo žmogaus. Vis dėlto mane grąžino į administratoriaus pavaduotojo pareigas ir nedarė užuominų, kad reikėtų iš viso pasitraukti iš agentūros.

SUNKIAUSI DARBO METAI

Mūsų įstaigos administratoriumi buvo paskirtas vos trisdešimties metų advokatas, tvirtų įsitikinimų partietis Džonas Makvaitas. Man teko su šiuo žmogumi dirbti pustrečių metų, ir tai buvo pats sunkiausias mano darbo Aplinkos apsaugos agentūroje etapas. Jis aiškiai siekė mane paversti jokios įtakos įstaigoje neturinčiu, tik formaliai jo pavaduotoju laikomu pareigūnu. Turbūt tikėjosi, kad neištversiu ir pats įteiksiu atsistatydinimo pareiškimą. Vėliau šį savo gyvenimo tarpsnį pavadinau "kabineto areštu", nes buvau tiesiog izoliuotas nuo savo bendradarbių.

Naujasis administratorius į pirmąjį posėdį darbuotojus tyčia sukvietė, kuomet aš buvau išvykęs iš Čikagos. Jis jiems atvirai pareiškė, kad visais svarbiausiais klausimais reikia kreiptis tik į jį, nes pavaduotojas neįgaliotas ką nors spręsti. Kai grįžau,

(nukelta į 4 psl.)

pasaulį aplink pasaulį

■ Austrijos užsienio reikalų ministras Wolfgang Schuessel, kurio šalis pirmininkauja Europos Sąjungai (ES), pareiškė, kad Irako prezidentui Saddam Hussein tenka atsakomybė už karinius veiksmus prieš jo Iraką. Schuessel pasakė, kad jo pareiškimas nėra suderintas su visomis ES valstybėmis narėmis, tačiau jis kalbėjęs su kai kurių didžiausių valstybių vadovais. Pasak, Schuessel, visos ES narės apgailestauja, kad teko imtis karinių veiksmų, tačiau pripažįsta, kad Irakui buvo sutekta pakankamai progų bendradarbiauti su Jungtinių Tautų (JT) ginkluotės inspektoriais.

■ NATO valstybių gynybos ministrai, susirinkę į rudens sesiją Briuselyje, pritarė JAV ir D. Britanijos kariniams veiksmams Irake. Nebuvo išsakyta jokios tiesioginės kritikos dėl antskrydžių. NATO generalinis sekretorius Javier Solana pareiškė, kad Irako prezidentas Saddamas Husseinas yra pats kaltas dėl to, kas įvyko. Tačiau, pasak NATO pareigūnų, Solana šiuo atveju kalbėjo ne viso aljanso, o tik savo, kaip generalinio sekretoriaus, vardu. Anot aljanso atstovo spaudai, įvykiai Irake nėra NATO reikalas.

■ Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus parėmė karinę JAV ir D. Britanijos akciją Irake - sakoma išplatintame prezidento spaudos tarnybos pareiškime. Prezidento manymu, tai ryžtingas atsakymas į Irako, nevykdančio JTO rezoliucijų, veiksmus. Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos (URM) išplatintame pareiškime JAV ir D.Britanijos veiksmai vertinami kaip "laikinos ir aktyvios įspėjamosios priemonės". Išreikšta viltis, kad šios priemonės "padės vykdyti JTO rezoliucijas, įpareigojančias Iraką sunaikinti masinio naikinimo ginklą". - Latvijos URM pareiškime teigiama, kad "Latvija supranta žingsnius, kurių ėmėsi JAV ir D.Britanija". URM manymu, vienintelė išeitis iš krizės - Irako bendradarbiavimas su JTO inspekcija ir JTO Saugumo Tarybos rezoliucijų vykdymas.

Fotomenininkas Kazimieras Linkevičius iš Marijampolės fotografuoja ne tik provinciją

Alis Balbierius

Fotomenininkas Kazimieras Linkevičius (g. 1955 m.), kaip jis pats sako, "yra marijampolietis nuo pat gimimo", nors jo gimtasis miestas sovietmečiu ir Kapsuku buvo vadinta. Gyvenime teko matyti nemažai provincijoje gyvenančių fotografų kūrinių, kurie, nepaisant akivaizdžių gabumų, dažniausiai nepasiekdavo vidutinio lygio arba visiškai "užmesdavo" menus. Tai pasakytina ir apie įvairiuose Lietuvos pakraščiuose išsibarsčiusius poetus, dailininkus ar kitų sričių menininkus, nes vis dėlto dar nesame toks Europos kraštas, kad žmogus bet kuriame jo taške nejaustų provincijos blogąja prasme sindromo.

Tačiau Kazimieras Linkevičius, visą gyvenimą dirbęs ir kūręs ne Vilniuj ar Kaune, savo fotografijomis kaip tik naikina tą blogąjį provincijos įvaizdį. Fotomenininko kūriniai, kaip yra pastebėjęs ne vienas jo kūrybos aprašinėtojas, yra daugialypiai, lyg būtų sukurti ne vieno, o net kelių autorių. Čia būtų galima papriekaištauti dėl vientiso stiliaus stokos, betgi kūryboj nėra jokių taisyklių, kurios nurodytų, kad kiekvienas kuriantysis būtinai "privalo" turėti tik jam vienam būdingą stilių, atpažįstamą vos iš kelių kūrinių ir tiražuojamą per visą gyvenimą. Pagaliau šiuolaikinio meno patirtis rodo, kad išvis nebėra jokių taisyklių, nors laikantis šio principo vis dėlto daugiau prarandama negu atrandama.

Tą potencialią stiliaus vienovę K. Linkevičius, mano galva, laužo sąmoningai, dažnai eksperimentuodamas ir ieškodamas naujovių. Jo kūryboje vyrauja žaismė ir netikėtumai, autoironija (ypač autoportretuose), psichologiniai ir socialiniai motyvai, o kartais ir grynas siurrealizmas. Koks, pavyzdžiui, platus laukas skiria jo ciklą "Provincijos tipažai" nuo siurrealistinio žaidimo daiktais erdvėje ir fonuose įvairiuose natiurmortuose. Tačiau vadinamajame postmodernistiniame meno sraute, kuris dabar Lietuvoj gan madingas, vis dėlto fotomenininko kūriniai atrodo iš esmės tradiciški, kad ir kiek ar kaip jis bandytų verstis per galvą. Šis jo modernizuotas realizmas yra daiktiškas, apčiuopiamas, dažniau nesukelia kokių nors papildomų suvokimo, interpretacijos problemų. Krenta į akis tai, kad K. Linkevičius yra labai pamėgęs kvadratinį kadro formatą, kuriame sugeba užfiksuoti originalias kompozicijas, judesius, daiktų kabojimą erdvėje ir pan. Yra sukūręs ir paprastų, lyriškų portretų, peizažų, didelę fotografijų seriją apie gyvūnus už grotų, sukurtą Kauno Zoologijos sode. Bene vienintelis iš gausaus "kietų" šalies fotomenininkų būrio yra padaręs daug savo autoportretų, ypač originalų ciklą "52 savaitės – 52 autoportretai". Juos kurdamas, susidomėjo panoramine fotografija, tam tikslui įsigijo ir specialų aparatą.

Iš ciklo "1993. 52 savaitės – 52 autoportretai", Nr. 45
K. Linkevičiaus nuotr.

Kazimieras nėra iškalbus fotografas, galintis ilgai komentuoti savo fotografijas ar kūrybos principus. Jis palieka savo kūriniams teisę patiems "išsisakyti", o kūrybos procese stengiasi pasikliauti nuotaika, žaisme ir intuicija. Fotografuoja nuo 1970-ųjų, yra baigęs anų laikų Vilniaus aukštesniąją technologijos mokyklą, tada vos ne vienintelę tiek buitinių fotografų, tiek fotomenininkų kalvę. Nuo 1986 metų – Fotomenininkų sąjungos narys. Kazimierą, nors gyvenantį nearti Vilniaus, gana dažnai sutiksi Fotomenininkų sąjungoje ir įvairių parodų Kaune ar Vilniuje atidarymuose. Apskritai jis yra vienas iš aktyvesnių dabarties fotomenininkų, dalyvaujančių parodose čia ir užsienyje. Per savo kūrybinę karjerą dalyvavo apie 50 parodų įvairiausiose užsienio šalyse, neskaitant buvusios SSSR teritorijos. Yra pelnęs tarptautinį pripažinimą, įvairių medalių, prizų, kitų apdovanojimų. Tas fotomenininko kūrybinis aktyvumas, gyvas ir gyvenimo, ir kūrybos nervas, matyt ir lėmė, kad jam 1994 m. buvo suteiktas Tarptautinės fotografijos meno federacijos (FIAP) fotografo menininko garbės vardas (AFIAP).

Esu tikras, kad Kazimieras Linkevičius dar tikrai neatskleidė visų savo kūrybinių galimybių fotografijos mene. Geriausi jo kūriniai liudija neišnaudotas potencijas, o gyvenimo ir kūrybos kelionė dar tik įpusėta. Ypač imponuoja tai, kad menininkas, gyvendamas ir kurdamas Marijampolėje, savo gyvenimu ir aktyvia tarptautine kūrybine veikla daug prisideda naikindamas įsisenėjusį "tuščios" provincijos kultūrinės erdvės įvaizdį.

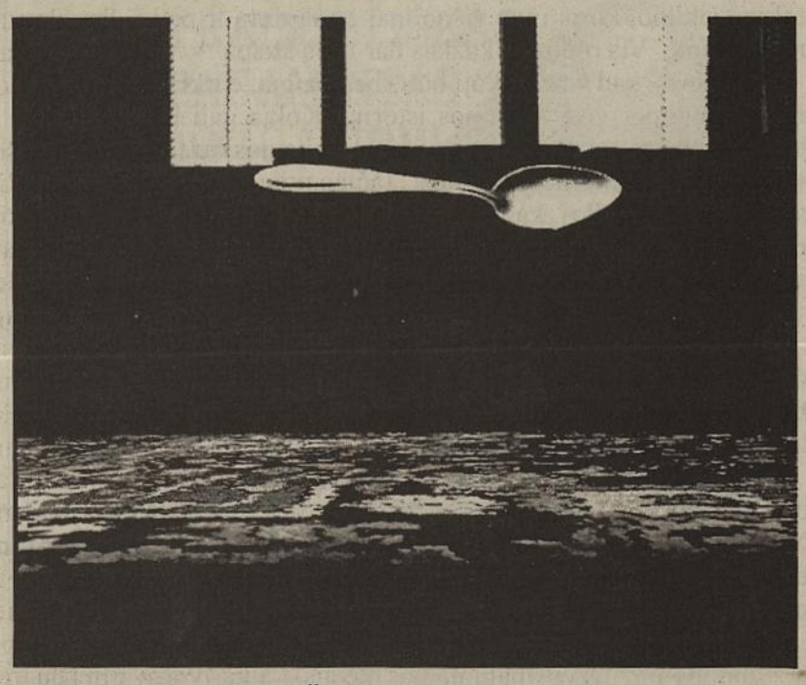

Šaukštas. 1990
K. Linkevičiaus nuotr.

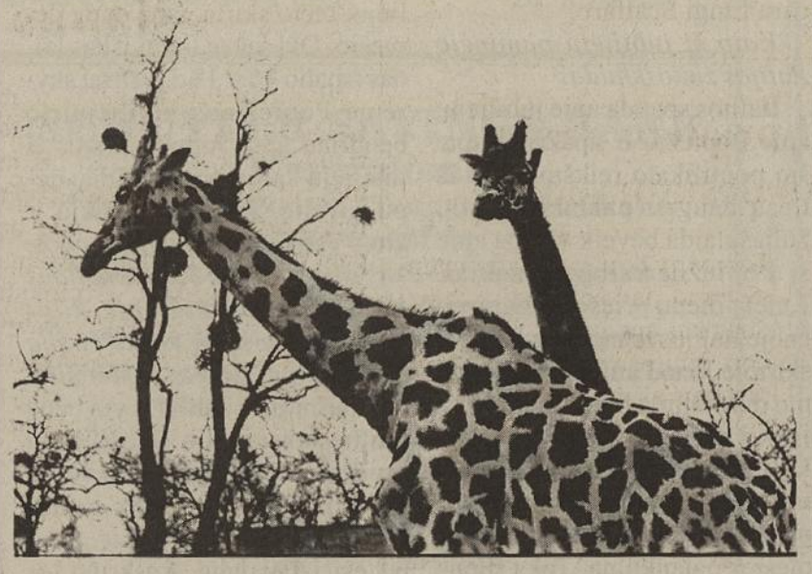

Vroclavo zoologijos sodas. 1990
K. Linkevičiaus nuotr.

Gruodžio 14 d. Lietuvos bankas į apyvartą išleido naują penkiasdešimties litų banknotą, nes baigiasi tokio nominalo pinigų atsargos. Kurį laiką dar cirkuliuos ir 1993 metų laidos 50 litų banknotai, kurie iš apyvartos bus išimami laipsniškai, kai susidėvės. Naujieji pinigai atspausdinti Vokietijoje ant specialaus, vieninteliu tokio pasaulyje popieriaus, pagaminto irgi Vokietijoje. Jie daug geriau apsaugoti, negu senieji to paties nominalo banknotai.

Lietuvos mokslo premijos bus didesnės

Vyriausybė pritarė Švietimo ir mokslo ministerijos siūlymui padidinti Lietuvos mokslo premijas nuo 250 iki 340 minimalių gyvenimo lygių (dabar 1 MGL – 125 Lt). Šių metų vasario mėnesį mūsų šalies mokslininkai turėtų gauti vienuolika padidintų premijų, o nuo ateinančių metų liepos 1 dienos premijų skaičių žadama padidinti iki dvylikos. Mokslo ir studijų departamento direktoriaus pavaduotojas Stanislovas Žurauskas sakė, kad nuo 1998 metų Lietuva remiasi Europos Sąjungos rekomenduota mokslų kvalifikacija, todėl ir buvo nuspręsta pakeisti mokslo sričių pavadinimus, kuriose teikiamos premijos, bei padidinti jų skaičių. Vietoj buvusių trijų sekcijų kitais metais atsiras keturios: humanitarinių ir socialinių, fizinių, biomedicinos ir technologijos mokslų.

Nuo 1999 metų liepos pirmos dienos bus padidinta Lietuvos mokslo premijų komiteto sudėtis. Vietoj 36 jo narių ateinančių metų spalį dirbs jau 47 mokslininkai. **LA**

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 21

(atkelta iš 3 psl.)

privačiame pokalbyje administratorius išdrįso man tiesiai pasakyti, kad nuo šiol per vadovų pasitarimus aš turiu tiesiog ramiai sėdėti ir nereikšti savo nuomonės. Man esą jis patikįs tik kanceliarijos ir ūkio reikalus. Mano sekretorė, beje, juodaodė, taip pasipiktino tokiu elgesiu, kad kitaip pasukusi stalą, demonstratyviai atsisėdo nugara į administratoriaus kabineto duris – tuomet buvome įsikūrę greta ir naudojomės bendromis priimamojo patalpomis.

Sekretorės lojalumas buvo tiesiog jaudinantis. Departamentų direktoriai vengė atvirai demonstruoti man draugiškumą, bet nutaikę progą, kai administratoriaus nebūdavo įstaigoje, įsmukdavo pas mane į kabinetą ir įkalbinėdavo, kad tik nesugalvočiau įteikti atsistatydinimo pareiškimo. "Jis tik ir laukia, kad neištvertum ir pats pasiprašytum atleidžiamas. Bet nepasiduok, ir ateis laikas – jis išeis, o tu pasiliksi", - įtikinėjo jie mane.

Pamažu artėjo nauji prezidento rinkimai. Pasiryžau kaip nors ištverti ligi to laiko, bet nusprendžiau: jeigu vėl laimi Dž. Karteris – kitą dieną įteiksiu atsistatydinimo pareiškimą.

Įvyksta JAV prezidento rinkimai. 1980 metų lapkričio 6-osios vakare sužinome, kad laimėjo R. Reiganas. Kitą rytą ateinu į mūsų įstaigą. Koridoriuose mane pamatę darbuotojai jau iš tolo šypsosi, sveikina, o aš prasilenkdamas pirštais vis parodau "V" – pergalės ženklą.

Tą dieną mano arogantiškasis pasipūtėlis viršininkas pasikviečia mane į savo kabinetą ir sako: "Į mūsų įstaigą greitai atvyks naujosios administracijos atstovai. Visais klausimais su jais kalbėsiuosiu tik aš. Prašau jūsų niekur nesikišti". Iš tikrųjų jau kitą dieną iš Vašingtono atskrido mano senas pažįstamas Ernis Mineris, respublikonams grįžus į valdžią vėl paskirtas Aplinkos apsaugos agentūros pareigūnu, atsakingu už ryšius su Baltaisiais rūmais. Atvykęs į mūsų įstaigą, jis pirmiausia užėjo į mano kabinetą. Uždaro duris ir sako: "Pasakok, kas čia darėsi per tuos metus".

Trumpai apibūdinau situaciją mūsų įstaigoje. Jis išklausė ir, baigiantis pokalbiui, pareiškė: "Administratorius tuoj bus nušalintas. Nuo šiol visas vadovavimas įstaigai pereina į tavo rankas".

Ernis Mineris išėjo pavalgyti, o aš pasilikau kabinete. Po akimirkos atsiveria durys ir tiesiog įgriūva mano viršininkas: "Buvau jus įspėjęs, kad tik aš visais reikalais kalbėsiuosiu su Vašingtonu! Kaip jūs drįstate nepaisyti mano nurodymų?!" – ima šaukti.

Beliko šyptelėti ir patarti: "Pasakykite tai ponui Mineriui". Šis papietavęs pats užėjo pas administratorių Dž. Makvairą. Jų pokalbis buvo ilgas ir, kaip pasakojo mano sekretorė, labai smarkus – net pro storas kabineto duris kartkartėmis pasigirsdavo, kaip jie rėkauja kalbėdamiesi.

Administratoriaus kabineto durys po kurio laiko atsivėrė, išraudęs Vašingtono atstovas Ernis Mineris vėl įšoko pas mane ir pranešė: "Pasakiau jam, kad pradėtų krautis daiktus. Gali jo visai nepaisyti. Jis čia daugiau neturi jokio balso ir tuoj pat bus atleistas oficialiai".

Įsitikinau, jog siaurai mąstantys partiniai karjeristai visur vienodi: tironai pavaldiniams ir pataikūnai viršininkams. Tačiau praradę valdžią, jie iš karto keičiasi ir, žiūrėk, ima įsiteikinėti tiems, į kuriuos dar vakar žvelgė iš aukšto. Būtent taip elgėsi mano viršininkas. Išvykus Erniui Mineriui, jis dar kelias dienas trynėsi įstaigoje (matyt, net laimėjus R. Reiganui, tikėjosi, kad kurį laiką nebus atleistas iš administratoriaus pareigų). Bet per vieną dieną jis tiesiog, neįtikėtinai pakeitė bendravimo toną: ėmė su manimi kalbėtis labai mandagiai, net pataikaudamas.

Nesiėmiau jam demonstruoti jokio priešiškumo, bet paaiškinau, kad esu gavęs nurodymą perimti vadovavimą įstaigai. Mūsų darbuotojai iš karto tą pajuto, net aiškinti nieko nereikėjo – patys ėmė ignoruoti dar formaliai tebedirbantį administratorių ir visais klausimais kreipdavosi tik į mane. Labai greitai jis iš viso nustojo rodytis mūsų įstaigoje.

Mane oficialiai paskyrė laikinai eiti Penktojo regiono administratoriaus pareigas. Be to, buvau paprašytas negalvoti apie darbo keitimą, nes esą man garantuojama bent jau pavaduotojo vieta. Supratau, kad Vašingtone bus svarstoma, ar nepatvirtinti manęs nuolatiniu Aplinkos apsaugos agentūros Vidurio Vakarų regiono vadovu. Tačiau nebuvo taip paprasta.

Aplinkos apsaugos agentūros direktore, R. Reigano kabineto nare, paskirta Ana Gorsič. Net nelaukdama, kol bus Kongreso patvirtinta ir oficialiai perims pareigas, ji kreipėsi į savo pirmtaką Dž. Karterio ministrą ir paprašė surengti jai susitikimą su keliais vadovaujančiais Aplinkos apsaugos agentūros darbuotojais. Aš buvau pakviestas šiame posėdyje atstovauti regioninėms įstaigoms. Mat buvo žinoma, kad visi dešimt ankstesnės valdžios administratorių bus atleisti, o man jau imta prognozuoti paaukštinimą: pasklido gandas, kad būsiu paskirtas nuolatiniu Penktojo regiono aplinkosaugos vadovu.

Susitikimas buvo neviešo pobūdžio. Jame dalyvavo gal tik keturi senosios administracijos paskirti aplinkos apsaugos agentūros pareigūnai ir kokie šeši jau naujosios ministrės pasikviesti asmenys. Ana Gorsič pasirodė esanti gana įspūdinga, energinga, savimi pasitikinti dama, truputį perkopusi keturiasdešimt. Teisininkė, anksčiau dirbusi Kolorado valstijoje, ji ir į šį susitikimą atvyko su dviem iš tenai pasikviestais savo pagalbininkais.

Ministrė paklausinėjo mūsų senųjų darbuotojų, kokias funkcijas atlieka vienas ar kitas agentūros departamentas bei tarnyba ir čia pat tušinuku savo popieriuose ėmė braukyti, kuris padalinys nereikalingas ir bus panaikintas.

(bus daugiau)

Lietuvos nacionalinis dramos teatras naują sezoną pradeda Rudens teatro forumu

(atkelta iš 2 psl.)

pastatyta "Karmen" pagal Ž.Bize, R.Ščedrino, P.Sarasate muziką", - pasakojo R.Tuminas. Jo paties režisuojamo "Edipo karaliaus" premjera numatoma gruodį, ateinančių metų pradžioje - E.Nekrošiaus statomo V.Šekspyro "Makbeto" premjera, o vasario mėnesį "Ričardą III" pradės repetuoti J.Jurašas.

Rudens teatro forumas prasidėjo "Carmen" - muzikos ir šokio spektakliu, kaip savo naujausią pastatymą pavadino pati A.Cholina. Skirtingai negu "Moterų dainos", A.Cholinos šio teatro scenoje pastatytos anksčiau, "Carmen" yra ne abstraktus, o labai konkretus spektaklis, kurį žiūrėdama publika tikrai supras, kas vyksta scenoje, pabrėžė režisierė. O joje karaliaus meilė ir aistra, žada A.Cholina.

Forume, sakė R.Tuminas, matysime ir kai kuriuos reikšmingesnius anksčiau pastatytus Nacionalinio dramos teatro, kitų Lietuvos teatrų spektaklius. Jo rengėjai ypač džiaugiasi, kad sutiko dalyvauti rusų teatro ir kino legenda - Sergejus Jurskis. Gaila, kad ši pavardė ne ką tesako šiandieniniam jaunimui. Šiuo metu S.Jurskis dirba "Mossoveto", Maskvos akademiniame A.Čechovo teatruose, Šiuolaikinės pjesės mokykloje. Dažniausiai vaidina savo paties pastatytuose spektakliuose. Yra suvaidinęs daugiau kaip 40-yje kino filmų, dirbo Prancūzijoje, Belgijoje, Japonijoje. Šiemet už Foglerio vaidmenį I.Bergmano "Po repeticijos" apdovanotas Auksine kauke - Rusijos teatro premija. Vilniuje S.Jurskis parodys poezijos ir prozos laisvos programos kūrybinį vakarą.

Lenkijoje gimusi, šiuo metu gyvenanti ir dirbanti Prancūzijoje teatro ir kino aktorė Anna Prucnal pakvietė į dainų vakarą "Su meile". A.Prucnal jaunystėje Lenkijoje buvo laikoma lenkiškąja A.Hepburn. Rytų Europoje prieš 15 metų ji vaidino teatre, televizijoje, kabarete, dainavo operoje, operetėse. 1970 m. išvykusi gyventi į Prancūziją, toliau vaidino teatre, kine, televizijoje. Beje, vaidino ir F.Felinio "Moterų mieste". 1979 m. jos sukurtas spektaklis - programa "Reve d'Ouest" ("Reve d'Est") Prancūzijoje susilaukė neregėto pasisekimo ir kartu su vėliau pastatytais dainų spektakliais apkeliavo visą pasaulį. Šiais metais pasirodė naujas A.Prucnal albumas "Brulee Vive". A.Prucnal labai populiari Prancūzijoje, forumo rengėjų teigimu, ten laikoma vos ne naująja Edita Piaf.

Mažojoje salėje Odensės tarptautinis muzikinis teatras iš Danijos parodė spektaklį "Lulu". Prieš ketverius metus įsteigtas Odensės muzikinis teatras vadinamas tarptautiniu dėl to, kad aktyviai bendradarbiauja su užsienio menininkais ir teatralais. Jis daug gastroliuoja, nors repertuaro pagrindas - originalūs daniški pastatymai, o ne garsūs miuziklai, šiuo metu viešpataujantys pasaulio scenose. "Lulu" - tarsi senovinio mito tęsinys, nors veiksmas vyksta vieną vakarą naktiniame "Pandoros skrynios" klube. Spektaklis sukurtas remiantis kompozitoriaus ir dainų tekstų autoriaus iš Anglijos Ch. Jordano dainomis.

Vilniaus rudens forume viešėjo ir garsusis Šota Rustavelio teatras iš Gruzijos. Praėjusio amžiaus pabaigoje įkurtas teatras išgarsėjo septintajame dešimtmetyje, kai į jį atėjo nauja režisierių karta. Pasaulinį pripažinimą teatrui pelnė režisierius Robertas Sturua. Savo intelektualia ironija, grotesko efektais epiniai Sturua pastatymai negailestingai pliekė veidmainystę ir šventeiviškumą. Aštuntajame dešimtmetyje teatro estetika tapo gilesnė ir įvairesnė. "Sturua pasaulis" iš epinio tapo filosofiniu. Teatro repertuaras labai įvairus ir idėjų, ir žanrų prasme. Vilniuje matėme 1997 m. režisierių R.Sturua ir D.Chinikadzės pastatytą šiuolaikinio gruzinų dramaturgo L.Tabukašvilio pjesę "Kas iš to, kad šlapios, šlapios alyvos". Joje pasakojama apie jaunus Abchazijos karo dalyvius. Dėl šiuolaikinio diskurso ir estetikos šis spektaklis Gruzijoje labai mėgstamas jaunimo.

Kitas šių metų pradžioje pastatytas Š.Rustavelio teatro spektaklis - C.Gozzi "Moteris gyvatė" (režisieriai R.Sturua ir D.Sakvarelidzė) - tiksliausiai galėtų būti apibūdinamas kaip improvizacija. Jo žanro ir stiliaus neįmanoma apibrėžti. Tai kartu ir patetinė tragedija, ir farsas, ir komedija, fejerija, net melodrama. Spektaklis gali būti laikomas postmodernistiniu, nes jame permąstomi istoriškai susiklostę žanrai, pripildant juos naujų prasmių ir sąskambių. Rudens forume spektaklį turėjo galimybę pamatyti ir Lietuvos žiūrovai.

A.Mickevičiaus 200-osios metinės forume buvo pažymėtos bendru lenkų ir lietuvių teatralų projektu - "Vėlinių" trečiąja dalimi. Projekto režisieriai - Krokuvos "Nowa Huta" teatro režisieriai L.Kos ir M.Wrona. "Vėlinėse" vaidino Lietuvos nacionalinio dramos teatro ir Nowa Huta teatro aktoriai.

Pasak R.Tumino, A.Mickevičiaus jubiliejui iš dalies skirtas ir Justino Marcinkevičiaus kūrybos vakaras, kuris taip pat buvo įtrauktas į forumo programą. J.Marcinkevičius yra vienas iš geriausių A.Mickevičiaus kūrybos vertėjų. "Be to, J.Marcinkevičius yra žmogus, kuris turi būti sugrąžintas į teatrą, kaip ir kiti dvasios aristokratai", - sakė R.Tuminas.

Forumo metu buvo surengtas ir aktorės Agnės Gregorauskaitės benefisas. Taip pat atskirame vakare teatro fojė pristatyta Irenos Aleksaitės knyga "Režisierius Romualdas Juknevičius".

Jonas Paulius II pradėjo trečiąjį popiežiavimo dešimtmetį

(atkelta iš 3 psl.)

Jei jis jų nebando aiškintis, tai jo tikėjimas yra aklas, yra tik jausmai ir prietarai. Krikščionybė nėra ne-racionalių dalykų kratinys. Krikščionybė skelbia tiesą apie žmogų ir Dievą. Tą pačią tiesą, nors tik dalinai, žmogus yra pajėgus pasiekti protu. Dėl to reikia tikėjimo ir proto bendradarbiavimo. "*Tikėjimas ir protas*, - rašo Popiežius savo naujoje enciklikoje, - *yra du žmogaus sielos sparnai, kuriais ji kyla į tiesos pažinimą.*"

Ši enciklika, bent kol kas, nesusilaukė daug komentarų. Žinoma, būta priekaištų, kad Popiežius nori grąžinti filosofiją į "teologijos tarnaitės" būseną, kad kalba apie pasenusius dalykus ir panašiai, tačiau išsamesnių komentarų iš pasaulietiškų sluoksnių kol kas dar nesigirdėjo.

Kaip Katalikų Bažnyčia ruošiasi paminėti 2000-uosius metus?

Bažnyčia ruošiasi paminėti didžiausią ir "apvaliausią" savo sukaktį - didįjį 2000 metų jubiliejų. Bendrąją pasirengimų programą, apaštalinį laišką "Tertio Millennio Adveniente" Popiežius Jonas Paulius II paskelbė jau prieš keletą metų. Vyksta pasirengimai tiek religiniai - greit pradėsime trečiuosius tiesioginio pasirengimo jubiliejui metus, skirtus Dievui Tėvui, tiek urbanistiniai - Romoje viena prie kitos vyksta įvairios statybos (nežinia, ar viskas bus baigta iki jubiliejinių metų pradžios). Prieš keletą mėnesių buvo paskelbta jubiliejaus renginių programa. Tokios įvykių gausos ir intensyvumo dar nėra buvę: maždaug kas antra diena vyks koks nors jubiliejaus renginys. Bene drąsiausias ir daugiausiai visokių komentarų susilaukiantis jubiliejaus programos punktas yra 2000 metų pelenų trečiadienį numatytas Bažnyčios atgailos aktas. Bažnyčia atsiprašys už tuos krikščionių darbus, kuriais buvo nusižengta Dievo ir artimo meilės įsakymui. Šis Popiežiaus drąsiai pasiūlytas atsiprašymas kelia tam tikrų keblumų: ar gali Bažnyčia (būdama šventa Dievo vaikų bendruomenė) smerkti save pačią? Savęs pačios Bažnyčia nesmerks, bet apgailės krikščionių nusikaltimus, įvykdytus dėl blogai suprasto tikėjimo. Popiežius drąsiai pripažino, kad krikščionių istorijoje yra dėmių: kryžiaus karai, inkvizicija, šimtmečius trukęs mūsų tikėjimo vyresniųjų brolių žydų niekinimas. Šias dėmes reikia nuplauti atgaila. Dėl atgailos akto formos Vatikane buvo įvykę keletas Bažnyčios istorikų ir teologų pasitarimų, pernai buvo kalbama apie antijudaizmo šaknis krikščioniškoje aplinkoje, šiemet - apie inkviziciją, kurią šiandien sunku vertinti dėl anais laikais nebuvusios aiškios ribos tarp civilinės ir religinės valdžios.

Tačiau pagrindiniai jubiliejaus dėmenys bus padėka už du tūkstančius krikščioniškosios istorijos metų ir malda, kad trečiasis tūkstantmetis būtų, Popiežiaus žodžiais tariant, naujas Bažnyčios pavasaris.

Konfiskuotos dramblių iltys

Prancūzijos muitininkai Paryžiaus oro uoste trumpam sulaikė vieną Šiaurės Korėjos diplomatą, nes jo bagaže buvo rasta beveik 600 kg dramblio kaulo. Pareigūnams pasirodė keista, kad iš Kamerūno į Kiniją vyras keliavo su 20 lagaminų. Paaiškėjo, kad lagaminai prikimšti dramblio ilčių. Charles de Gaulle oro uoste rastas laimikis sudaro vidutiniškai per metus Prancūzijoje konfiskuojamo dramblio kaulo kiekį. Pagal tarptautinį susitarimą, siekiant apsaugoti dramblius nuo brakonierių, prekyba dramblio kaulu uždrausta. Šiaurės Korėjos diplomato, dirbančio Konakryje, pavardė neskelbiama. **LŽ**

Kalėdiniai sveikinimai ir linkėjimai

Mieli
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šeimos nariai,
Brangūs Tėvynės Lietuvos sesės ir broliai!

Dviem simboliais Lietuvių Tauta liudija
savo dvasinį charakterį:
Rūpintojėliu ir Vytimi.
Rūpintojėlis - Lietuvių dvasios žmoniškumo simbolis,
juo kalba lietuviška ir žmoniška širdis.
Vytis - lietuvio dvasios didvyriškumo simbolis,
jis rodo lietuvio ryžtingą valią.
Rūpintojėlis išreiškia skausmą dėl skriaudų pasaulyje,
Vytis - ryžtingą viltį ir tikėjimą žmogumi.
Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje Šventų Kalėdų metu
didinkime širdį ir mažinkime skausmą Tautoje ir
Tėvynėje.
Žengdami į Naujuosius 1999 metus,
skatinkime viltį ir stiprinkime tikėjimą
LIETUVA IR LIETUVIU!

PLB VALDYBA:

Vytautas Kamantas, Rimas Baliulis,
Tomas Bartusevičius, Danutė Čornij, Regina Kučienė,
Milda Lenkauskienė, Kun. Edis Putrimas, Algis Rugienius,
Audrius Šileika, Prof. dr. Vytis Viliūnas,
Gabrielius Žemkalnis, Horstas Žibas

Nepamirškime mokslininkų šiapus Atlanto

Paulius Jurkus savo š. m. gruodžio 4 d. straipsnyje "Aktoriaus Vitalio Žukausko palikimas" rašo: "...Visą tą medžiagą reikia perkelti į Lietuvą". Bet nepamirškime, kad šiapus Atlanto yra nemažas skaičius mokslininkų ir kultūrininkų, kuriems irgi reikia archyvinės medžiagos savo darbams.

Viena vieta, kur lituanistinė medžiaga yra sukaupta ir tvarkoma, yra Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC), įsikūręs Chicagos lietuvių Jaunimo centre. LTSC turi virš 130,000 knygų trijose atskirose bibliotekose, virš 1,200 periodikos pavadinimų ir archyvinių rinkinių iš daugel lietuvių visuomenės veikėjų. LTSC jungia Pasaulio lietuvių archyvą, Pedagoginį

(nukelta į 6 psl.)

Karaliaučius – Lietuvos ir Rusijos santykių raktas

Konstantinas Mozel tiki demokratijos pergale

(atkelta iš 2 psl.)

Rusijoje, ir toliau yra vykdoma aktyvi užsienio politika tiek visų Baltijos valstybių, tiek Lietuvos atžvilgiu", - sakė ambasadorius. Dabar vyksta darbo grupių valstybės sienai apibrėžti susitikimai. K. Mozel pripažino, kad nors reakcinės jėgos labai priešinasi sienos sutarties ratifikavimui, bet judėjimo šioje srityje esama. K. Mozel ypač pabrėžė Kaliningrado srities ir Lietuvos regionų ilgalaikio bendradarbiavimo sutarties svarbą. Ši sutartis gali lemti ir sienos sutarties ratifikavimą Valstybės Dūmoje, - sakė ambasadorius. – Tiesioginės sąsajos tarp šios ir kitų ketinamų pasirašyti sutarčių nėra, bet Kaliningrado sutarties pasirašymas būtų geriausias stimulas judėti į priekį". Šia sutartimi Rusijos pusė norėtų reguliuoti ir "delikačius tranzito į Kaliningradą klausimus", nes, pasak K. Mozelio, iki šiol galiojančios tranzito taisyklės jau pasenusios.

Be iliuzijų

Ambasadorius neišvengė ir "amžinųjų" klausimų: "Vnesekonombanko" skolos, užimtų Lietuvos diplomatinių atstovybių Romoje ir Paryžiuje likimas, NATO plėtra.

"Nenoriu skatinti iliuzijų" – tiek tepasakyta apie prapuolusius banko indėlius. "Termino "grąžinimas" savo pokalbiuose nevartojame, – apie užimtas ambasadas kalbėjo K. Mozel. – Kol kas egzistuoja nesutarimas tarp Maskvoje ir Vilniuje esančių diplomatinių atstovybių, o mes norime diplomatinio susitarimo. Jis siūlė atsisakyti gana didelio Lietuvos ambasados pastato Maskvoje ir derybas dėl ambasadų pradėti nuo nulio. Nedramatizuoti šio reikalo ir ieškoti to, kas sieja, o ne skiria abi šalis.

Rusijos požiūris į NATO nesikeičia, nes, ambasadoriaus žiniomis, pats aljansas kitame šimtmetyje ketina būti vienintele šeimininke pasaulio virtuvėje". Jei NATO vis dėlto sumanytų plėstis, tai bus rasta ir politinių, ir karinių poveikio priemonių.

IŠ LIETUVOS REKORDŲ KNYGOS

- **Didžiausia surenkama tribūna** - talpinanti 1080 sėdinčių žiūrovų keturiuose aukščio lygiuose, 506,9 m² grindų ploto - sumontuota Vilniaus uždarosios akcinės bendrovės „Scenos techninis servisas" 1995 m. balandžio 5 d. Trakų pilies kieme tarptautinio madų festivalio „In Vogue '95" atidarymo koncertui. Tribūnos konstrukcijų svoris - 22 061 kg.

- **Didžiausia Lietuvos konstruktorių surenkama koncertinė scena**, kurios plotis - 55,8 m, ilgis su pandusu - 33,6 m, aukštis - 13,3 m (dėl grindinio netolygumo maksimum - 14,2 m), grindų plotas - 1650 m² , svoris - 109,5 t, pastatė Vilniaus uždaroji akcinė bendrovė "Scenos techninis servisas" 1992 m. birželio 21 d. Maskvos Raudonojoje aikštėje.

- **Didžiausia Lietuvoje surenkama koncertinė scena** - 43,32 m pločio, 20,52 m gylio, 13,94 m aukščio, 62 t svorio - pastatyta Vilniaus uždarosios akcinės bendrovės "Scenos techninis servisas" 1993 m. rugsėjo 27 - 28 d. festivaliui ''Visagino Country '93''. Scenos aikštelės artistams plotas - 236,2 m², visas scenos plotas po stogais - 311 m² . Projektas S. Paškevičiaus.

- **Didžiausia pavėsinė** - 664,48 m² ploto - buvo pastatyta Vilniaus Vingio parke 1994 m. liepos 29 - rugpjūčio 1 d. alaus šventės "Tris dienas, tris naktis" metu.

Prekybos statiniai

- **Didžiausia parduotuvė** - akcinė bendrovė "Vilniaus centrinė universalinė parduotuvė". Bendras plotas 15724,26 m² prekybinių salių plotas - 7621,08 m², sandėliai, buitinės bei inžinerinės - techninės patalpos užima 8103,18 m² .

Parduotuvė komercinę veiklą pradėjo 1974 m. Pastato projekto autorius Zigmas Landsbergis, konstruktorius Česlovas Gerliakas.

- **Didžiausia baldų parduotuvė** - apie 9000 m² bendro ploto ir 7000 m² prekybos ploto - Vilniaus uždaroji akcinė bendrovė „Baldų rūmai". Parduotuvė prekybą pradėjo 1995 m. Pastatą projektavo uždarosios akcinės bendrovės „Paryžius" architektai.

- **Didžiausia vaisių ir daržovių parduotuvė** - 1077 m² bendro ploto, 346 m² prekybos ploto - buvo Vilniaus parduotuvė "Ridikas". Po 1994 m. rekonstrukcijos, jos bendras plotas sumažėjo iki 369,09 m², prekybos plotas - 160,76 m². Dabar tai uždaroji akcinė bendrovė "Vilniaus ridikas". .

- **Didžiausia raštinės reikmenų parduotuvė** - 347,92 m² prekybos salės ploto, 433,76 m² bendro ploto - Vilniaus uždarosios akcinės bendrovės „Kėla" raštinės reikmenų parduotuvė.

- **Didžiausias alaus baras** - 625 m² ploto, 480 sėdimų vietų - veikė 1992 m. birželio 6 - 14 d. Vilniuje, tarptautinėje mugėje "Lietuva-92", Vokietijos firmos *Gastro-Center-Halle* paviljone. Per 9 mugės dienas šiame bare apsilankė apie 10 000 žmonių, parduota, kartu su įvairiais užkandžiais, daugiau kaip 9000 l alaus ir apie 2000 skardinių limonado.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Kam klaidinti visuomenę?

"Darbininko" pirmame puslapyje (lapkričio 27 d.) paskelbtoje žinioje, "Lietuvoje ir apie Lietuvą", sakoma, kad jeigu rytoj tektų dalyvauti referendume dėl Lietuvos stojimo į NATO, 61% savo nuomonę turinčių šalies gyventojų pasisakytų už, o 39% balsuotų prieš. Aiškios nuomonės neturi 39% apklausos dalyvių, iš kurių 13% iš viso neitų balsuoti, o 26% yra neapsisprendę.

Tokius rezultatus gavo visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras "Vilnorius", apklausęs 1002 ne jaunesnius kaip 18 metų Lietuvos gyventojus.

Mano nuomone, tai yra klaidinimas Lietuvos gyventojų - su tokių beprasmių, vieno tūkstančio Lietuvos gyventojų nuomonės apklausinėjimais.

Turint omenyje, kad Lietuvoje yra 4 milijonai gyventojų, su šimtais tūkstančių ar milijonu turinčių teisę balsuoti, šių 39% balsuoti už ar prieš NATO yra lašas jūroje. Su tokiais mažais apklausinėjimų 1000 gyventojų skaičiais nereikėtų klaidinti visuomenės.

Jeigu tyrimų centras "Vilnorius" nepajėgia apklausti bent 50% Lietuvos gyventojų, tai su 1000 gyventojų apklausinėjimais iš viso nereikėtų prasidėti.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

Redaktoriau,

Noriu pagirti už lapkričio 27 d. numeryje spausdintą įdomų pokalbį su naujuoju "Lietuvos aido" redaktorium. "Darbininkas" žaliuoja! KEEP UP THE GOOD WORK!

Senis Keblys

Priekaištai, priekaištai...

Lapkričio 20 d. laidoje, "Darbininke", Petras Palys pareiškė savo nepasitenkinimą, kad Lietuvos generalinio konsulato ir Lietuvių Bendruomenės gruodžio 9 New York numatytas koncertas Lietuvos valstybingumui atžymėti apima ne 747, o 80 metų laikotarpį. Jis rašo, kad koncerto rengėjai esą "valstybingume pasiklydę", o tai esanti ir didelė valstybingumo menkinimo klaida. Nejaugi taip? Ar čia nebus tik jo vaizduotės paklaida? Dar niekur neteko nei skaityti, nei girdėti, kad, pav., Švenčiant Vasario 16, būtų kartu menkinama Mindaugo ar Vytauto laikų Lietuva. Pagaliau yra rengėjų valia ir laisvė pasirinkti bet kurio laikotarpio valstybingumo sukaktį. Šiemet jau buvo rengiamos Lietuvos diplomatijos Lietuvos kariuomenės ar kitos 80 metų sukaktys ir niekas dėl to neaimanavo. Palys toliau rašo, kad jo siūloma 747 metų Lietuvos valstybingumo sukaktis jau buvusi prisiminta. Jei taip, tai kam tą reikėtų vėl kartoti?

Kita jo laiške priekabė yra tai, kad iškilaus atlikėjo Virginijaus Barkausko vargonų dalies programa pavadinta koncertu, nors skelbime yra pasakyta, kad Barkauskas yra vienas iš atlikėjų... Esu tikras, kad išklausę jo parinktų solidžių kūrinių išpildymo įsitikinsim, kad tai buvo koncertas, kaip sakoma, par excellence. Šiaip jau akylus ponas Palys šį kartą su priekaištais persistengė, ir jo paties žodžiais tariant tam reikėjo turėti nemažai drąsos. Anglų kalboje yra gana taiklus priekabių ieškotojui išsireiškimas: nit picking.

Julius Veblaitis
Union, NJ

Nepamirškime mokslininkų šiapus Atlanto

(atkelta iš 5 psl.)

lituanistikos institutą, Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvą, ist. Jono Dainausko istorijos biblioteką, Budrio lietuvių medicinos muziejų. LTSC bendrauja su Lietuvos universitetais, Lietuvos Kultūros ministerija ir Mažvydo nacionaline biblioteka. Kitataučiai ir Lietuvos mokslininkai atvažiuoja į LTSC atlikti stažuočių ir rašyti knygas, doktorato disertacijas bei kitas studijas. Net ir pats a. a. Vitalis Žukauskas aukodavo rinkinius LTSC.

LTSC yra ne tik archyvas ir biblioteka, kur guli mirusi, pasenusi lietuvybė, bet gyva institucija, kur rinkiniai nuolat kataloguojami ir tvarkomi, kur mokslininkai vykdo tyrimus ir kur lietuviai kultūrininkai renkasi. Nesvarbu kur nueis a. a. Vitalio Žukausko palikimas – ar į Lietuvą, ar čia, –jis turi būti išsaugotas. Noriu pranešti ir kitiems lietuviams, kurie yra sukaupę tautos turtų, nepamirškite LTSC ir mūsų mokslo reikalų šiapus Atlanto. Ne būtinai viskas turi būti perduota Lietuvai – yra lietuvių ir čia, kurie naudoja tą medžiagą.

LTSC, 5620 S. Claremont, Chicago, IL 60636. Tel. (773) 434-4545. Fax (773) 434-9363.

Dr. Robertas Vitas

"Draugo" dienraščio vyr. redaktorė Danutė Bindokienė prie iš Amerikos Lietuvių R. Katalikių Moterų Sąjungos gauto "Iškiliosios Lietuvos moters" žymens, kuriuo ji buvo apdovanota šios organizacijos surengtame pokylyje Mayfield restorane Chicagoje spalio 24 d. Apdovanotoji ne tik redaguoja "Draugą", bet dažnai skaito paskaitas, dalyvauja visuomeninėje veikloje, yra parašiusi knygų Ed. Šulaičio nuotr.

Washingtono nacionalinėje meno galerijoje eksponuojama 70 paveikslų iš V.van Gogho muziejaus Amsterdame kolekcijos. Juose - dailininko autoportretai. Vienaip ar kitaip įterpti paties autoriaus atvaizdai.

TIKRAS KAIMIETIŠKAS SŪRIS PAGAMINTAS TRADICINIU BŪDU!

ANDRULIO šeima Michigan valstijoje nuo 1940 m. senoviškų tradiciniu būdu gamina sūrius. Turime jų įvairiausių, paragaukite: sūriai be priedų, be druskos, sūriai su kmynais, su „chives", Pesto, su krapais, su česnaku ir svogūnais ir Feta sūriai. Šituos sūrius rasite maisto parduotuvėse, „deli" skyriuje. Galite užsisakyti ir telefonu: 616-462-3301 arba per world wide web: www.andrulischeese.com

ANDRULIS

Michigan Farm Cheese Dairy, Inc.
4295 Millerton, Fountain, MI 49410

RigaVen Travel Inc.
SPECIAL FOR FALL/WINTER
Round Trip from Newark
$350 plus tax
to
VILNIUS, ST. PETERSBURG or MOSCOW
Leave: MON/TUESDAY
Return: THURSD/FRI/SUNDAY
Minimum stay: 5 days
TRAVEL TIME
25 OCT -- 13 DEC
11 JAN -- 21 MARCH
"Tickets are non-refundable"
Call
INESE ZAKIS
136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164
1-800-291-8311
E-mail: Riga Ven@worldnet.att.net
ASTA American Society of Travel Agents

SCHUYLER SAVINGS BANK
Mes siūlome:
*Taupymo sąskaitas *Taupymo certifikatus
*IRA sąskaitas
*Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas
*Tiesioginį pinigų deponavimą
*Namų paskolas *Automobilių paskolas
* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas
*Namų (Home Equity) paskolas
Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenei...
Mūsų adresas:
24 Davis Avenue
Kearny, NJ 07032
(201) 991-0001
arba skambinkite nemokamai:
1-888-SCHUYLER
(1-888-724-8953)

Atlantic Express corp.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133
Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų
Į LIETUVĄ,LATVIJĄ,ESTIJĄ,BALTARUSIJĄ,RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR DECEMBER, 1998 and JANUARY, 1999

December 28	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
January 5	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
January 7	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
January 8	Philadelphia, PA	11-12 noon
January 9	Brooklyn, NY	12-1 pm
January 11	Whiting, NJ	1-2 pm
January 12	Putnam, CT	1-2 pm
January 19	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	1-2 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
January 21	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
January 22	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
January 23	Brooklyn, NY	12-1 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

VILTIS - Hope
LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836
- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTĘ
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

Pranešame visiems siuntėjams, kad **tolimesnės konteinerių** į Lietuvą datos ir siuntinių surinkimo datos **bus skelbiamos** "Darbininko" laikraštyje ir kiekvienas siuntėjas informaciją gaus asmeniškai paštu.

VISŲ DĖMESIUI! Dar atpigo skambučių į Lietuvą kainos – mokėsite tik 42 centus per minutę, jei visiškai persijungsite į RSL Com. Prašom kreiptis į "Vilties" įstaigą dėl telefono prijungimo anketos. Tokia pat žema kaina galioja bet kokiu paros ar savaitės laiku. Nėra jokių prijungimo ar mėnesinių mokesčių. **Labai pigios kainos skambinti į kitas pasaulio šalis.**

Įsigykite iš anksto apmokėtą skambinimo kortelę. **KORTELIŲ KAINA ATPIGO IKI 31 c/min!** * Už pirmą pokalbio minutę pridedamas vienas doleris. Su 5, 10 ar 20 dolerių kortele galėsite skambinti į Lietuvą iš bet kokio telefono. Pigu ir patogu!

Papildomos informacijos skambinkite į "Vilties" įstaigą 617-269-4455.

Pigios kelionės į Pabaltį 1998-99 per UNIONTOURS
VILNIUS
6 naktys/ 7 dienos
tiktai $660 asmeniui
dvigubame kambaryje
Nuo ketvirtadienio iki trečiadienio. | kainą įeina:
FINNAIR skrydis ten ir atgal
5 naktys viešbutyje "Šarūnas"
taip pat mokesčiai ir pusryčiai kasdien.
Skambinkite UNIONTOURS
sužinoti apie kitokias keliones į Pabaltį.
Mūsų ekspertai parūpins Jums pigiausius skrydžius, prieinamom kainom geriausius viešbučius ir vietines ekskursijas po Lietuvą.
212 683-9500 arba 800 451-9511
UNIONTOURS
245 Fifth Avenue
New York, NY 10016
Fax: 212 683 9511
e-mail: travel@uniontours.com
On the net: www.uniontours.com
FINNAIR

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York $ 375 r.t.
One way to Vilnius $ 320
FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707
Established in 1958

Putnamo gyvastingumo reiškiniai

Putnamas – lietuviška sala. Savo ryškų antspaudą Amerikos lietuvių istorijoje ji paliks dėka Nekaltai Pradėtosios Švenčiausios Marijos Mergelės – Vargdienių seserų vienuolijos ir seserų veiklos bei, paskutiniais metais, daugelio Lietuvos mokslininkų savo apsilankymais išgarsinto Amerikos lietuvių Katalikų Archyvo – ALKA.

Viena kita korespondencija apie įvykius jų vienuolyne pasirodo "Darbininke". (Ačiū redaktoriui.)

Baigiantis 1998-siems, norėtume dar sykį glaustai priminti šiais metais anksčiau arba visai dar neseniai įvykusius faktus.

Buvo paminėta liepos mėn. įvykęs piknikas-gegužinė, sutraukęs apie 1500 svečių, rugsėjo mėnesio įvykis - Šiluvos atlaidai ir Matulaičio slaugos namų 30 m. jubiliejus. Bet dar nepaminėtas lapkričio 1 d. įvykęs Naujosios Anglijos rėmėjų sąskrydis, kuris buvo ypatingas tuo, kad vienuolija paminėjo 80-ties metų sukaktį. Šv. Mišias aukojo svečias iš Lietuvos kunigas Sigitas Žilys, baigęs seminarijos mokslus Romoje, įšventintas kunigu š. m. liepos 19 d. Garždžiuose – Telšių vyskupijoje, o šiuo metu Katalikų Universitete Washingtone ruošiantis magistro laipsnį iš dvasinio gyvenimo mokslo. Paskaitą apie vienuolijos 80-ties metų nueitą kelią skaitė Elona Marijošiūtė-Vaišnienė, buvusi seselių auklėtinė ir daugelį metų talkinusi jaunimo stovyklose, ligi šių dienų artimai susirišusi su vienuolijos gyvenimu.

Paskaita

Trumpai paminėta vienuolijos įsikūrimo istorija Lietuvoje; nepaprastas Dievo rankos pajutimas 1936 metais, kai penkios seselės atvyko į Ameriką. Pasak dr. Elonos, ta maža šakelė prigijo svetimame krašte taip stipriai, kad dabar jos gali padėti ir padeda savo seserims Lietuvoje.

Jų dėka Kaune pastatytas vienuolynas, koplyčia, salė, kambariai organizacijų susirinkimams ir jame yra pakankamai vietos priimti atsilankančius svečius (1995 m.). Kitų metų pradžioje bus atidaryti slaugos namai Marijampolėje. Jaunos seserys atvažiuoja į Ameriką padirbėti ir studijuoti Amerikoje, o "amerikietės" vyksta skaityti paskaitų, pravesti seminarų, talkininkauti stovyklose Lietuvoje ir tartis bei spręsti su statybom susijusias problemas.

Dar prieš atgaunant nepriklausomybę (1991 m.) vienuolijos vyriausios vadovės ses. Albinos Pajarskaitės iniciatyva, sumanumu ir energija buvo įkurta CARITAS organizacija, pritraukusi 5000 moterų labdarybės darbui. Vėliau Kauno Vytauto Didžiojo universitete – Socialinės rūpybos fakultetas (school of social work). Tai tik keli iš daugelio dr. Elonos suminėtų atliktų darbų. Nereikia jų liaup-sinti, darbai kalba už save.

Ypatingai malonu buvo klausytis apie Elonos asmeninę patirtį, neįkainojamą auklėjimą, kurį ji gavo gyvendama seserų bendrabutyje. Ši paskaitos dalis neapsiėjo be komiškų situacijų atpasakojimo. Tai sukėlė gardaus juoko ir paskaitą baigiant ilgus plojimus.

Sąskrydžio pabaiga

Visi susirinko prie "Dangaus vartų" kapinaičių, kur palaidota daug seselių, daug kunigų ir dar daugiau pasauliečių, jų tarpe daug žymių ir brangių Lietuvai žmonių. Pamaldas pravedė vienuolyno kapelionas kun. Antanas Diškevičius. Pūtė žvarbus vėjas, gesinęs žvakių liepsneles. Buvo Vėlinės, meldėmės už visų mūsų brangius mirusius. Iš kapinių grįžom į koplyčią mišparams. Šventėje dalyvavo apie 150 žmonių. Visas ir visus seserys vaišino ir pietumis, ir vakariene.

Šventei vadovavo Amerikos M.N.Pr.Seserų vienuolijos vyriausia vadovė sesuo M. Paulė.

Dr. Juozo Kriaučiūno apdovanojimas

Lapkričio 8 d. vienuolyno salėje įvyko dr. Juozui Kriaučiūnui ordino įteikimo iškilmės. Pagrindinę kalbą pasakė dr. Stankaitis, nušviesdamas dr. Kriaučiūno kartais nelengvą gyvenimo kelią Lietuvoje, tremtį Vokietijoje, įsikūrimą Amerikoje ir neįkainojamą darbą tvarkant Amerikos Lietuvių archyvą, papuliariai vadinamą ALKA. Lietuvos konsulas New Yorke dr. Petras Anusas sveikinimo žodyje įteikiant trečiojo laipsnio kunigaikščio Gedimino ordiną, Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus vardu, palygino ALKA su lietuvių kalbos žodžiu "alkas", reiškiančiu senovės lietuvių šventovę. Daktarą sveikino dr. K. Šimaitienė, dr. J. Gimbutas, inž. J. Rygelis, programos vadovas inž. V. Alksninis. Dėkodamas už apdovanojimą ordinu daktaras kalbėjo, kad ordinas priklauso ne tik jam, bet lygiai taip pat ALKA įsteigusiems, ją išlaikiusiems, dirbusiems ir dabar dirbantiems.

Pilnai iškilmių nuotaikai sukurti muzikinei daliai atlikti buvo pakviesta didesniems lietuvių telkiniams gerai žinoma solistė Marytė Bizinkauskaitė iš Bostono. Ji tikrai gražiai ir nuotaikingai padainavo šešetą lengvo žanro dainų, akompanuojant Aldonai Prapuolenytei.

Vakaronė su Jurgiu Blekaičiu

Nė mėnesiui nepraslinkus, seselių sodyboje, Raudondvaryje, susirinko seserys, kunigai ir kaimynystėje gyvenantys lietuviai. Vos nepamiršau! Atvyko ir A. V. Gureckai, iš Windsor, Jurgio ir Gražinos Blekaičių draugai iš Washingtono laikų, ir iš "tolimo" Storrs - dr. B. ir G. Mačiukos.

Seselė Onutė Mikailaitė supažindino su Jurgiu Blekaičiu - aktorium, režisierium ir poetu, o Aldona Prapuolenytė perskaitė porą jo eilėraščių. Trumpą Jurgio Jankaus biografiją davė Jurgis Blekaitis, paminėdamas, kad žinios surinktos jo žmonos Gražinos. Neformali, šeimyniška nuotaika paruošta pagrindiniam vakaronės svečiui aktoriui Jurgiui Blekačiui, kuris - tikras profesionalas aktorius - perskaitė 30 min. trukusią Jurgio Jankaus pasaką "Žemaičių laikrodis". O ta pasaka verta ne tik klausytis, bet ir pačiam paskaityti! Kiek netikėtų, švelniai įgnybiančių, šypsnį ir juoką sukeliančių situacijų. Kaip gerai, kad ji, o ne kas kita buvo parinkta. Susirinkusiems pasaka buvo aktuali, lengvai juoką sukelianti, nes tautininkų valdžią, jie visi, su mažom išimtim, pažino. Jie gėrėjosi rašytojo Jurgio Jankaus sugebėjimu taip gardžiai, humoristiškai atvaizduoti to laiko Lietuvos vitražo dalelę.

Vakaronę ekspromtu (nes tik vakare prieš tai sužinojo, kad Gražina Blekaitienė su vyru Jurgiu lanko Matulaičio namuose gyvenantį savo tėtį p. K. Česną) suorganizavo Aldona Prapuolenytė, talkinama seselės Onutės Mikailaitės ir seselės Arkadijos.

Dr. J. Kriaučiūnas priima ordiną iš dr. P. Anuso, Lietuvos konsulo New Yorke. Stebi dr. Stankaitis. Toliau dešinėje dr. Č. Masaitis ir dr. J. Gimbutas ap nuotr.

Dr. Elona Marijošiūtė-Vaišnienė, paskaitininkė, ir kun. Sigitas Žilys, šv. Mišių celebrantas, Vargdienių seserų rėmėjų sąskrydyje, Putnam, CT ap nuotr.

Matulaičio slaugos namų nepaminėti įvykiai

Bene svarbiausias - tai rašytojos Karolės Pažėraitės ir poetės Gražinos Tulauskaitės-Babrauskienės minėjimas.

Kodėl jų? Jos abi paskutinius savo gyvenimo metus praleido tuose namuose ir mirė būdamos sunkios ligonės. Karolė prieš 10 metų, Gražina šiais metais būtų sulaukusi 90.

Buvo pavasaris, tulpių žydėjimo laikas. Popietė vyko Matulaičio namų auditorijoje, išpuoštoje tulpių žiedais. Nebuvo reklamos, bet, iš lūpų į lūpas sukviesti, susirinko apie 50 svečių. M.S.N. seselių talkininkės, popietės rengėjos Aldona ir Marija džiaugėsi, kad tiek daug dėmesio susilaukė buvusios M.S.N. gyventojos. Nei Karolė, nei Gražina neturėjo brolių, seserų ar vaikų, kurie jas lankytų. Tik namų personalas, seserys, vienuolės, talkininkės, retkarčiais tolima draugė ar pažįstama. Širdys kalbėjo, kad tų sukakčių proga reikia jas prisiminti, reikia joms meilę parodyti...

Apie Karolę kalbėjo ją asmeniškai gerai pažinusi Aldona Prapuolenytė, o Gražiną Tulauskaitę prisiminė muziejininkė iš Lietuvos Virginija Paplauskienė. Ji, pasinaudodama Chicagos Lituanistikos archyve rastais Gražinos laiškais savo būsimam vyrui, įpindama charakteringas biografines žinutes, paskaitydama jos mielus eilėraščius, nutapė gyvą, patrauklų poetės portretą.

"Sukaktuvininkės" buvo paminėtos mažojoje Matulaičio namų "parapijoje", bet jos yra nusipelnę ir didesnio miesto, ir gausesnės auditorijos prisiminimo.

Bostono vyrų sekstetas ir kiti dainininkai

Birželio mėnesį, prisimenant išvežimų dienas, slaugos namus aplankė Bostono vyrų sekstetas: Br. Banaitis, H. ir N. Lingertaičiai, J. Simonaitis, R. Lizdenis, vadovaujamas Daivos Navickienės. Jie padarė didelį malonumą ir lietuviškai, ir angliškai kalbantiems namų gyventojams, nes muzika paliečia bet kokia kalba kalbantį. Dainavę ir Floridoje, Waterburyje ir daugelyje kitų miestų, jie atvyko ir į šią mažutę salelę, pakviesti Igno Simonaičio, kurio sūnus dainuoja kvartete ir kurio žmona yra slaugoma Matulaičio namuose.

Negalime pamiršti buvusio New Yorko kvarteto dainininkų, kurie įvairiomis progomis ir auditorijoje, ir koplyčioje savo sodriais balsais džiugina apylinkės ir Matulaičio namų gyventojus: tai L. Bendruomenės pirmininkas Vytautas Alksninis, Romas Kezys ir Zenonas Jūrys.

Putnamas - lietuviška sala gyva ir, Visagaliui laiminant, ilgai išliks gyvastinga.

A. P.

St. Petersburg, Florida

Romo Kalantos šaulių kuopa

1998 m. lapkričio 22 d. Romo Kalantos šaulių kuopa, vadovaujama A. Gudonio, suruošė Lietuvos Kariuomenės 80 metų šventės minėjimą. Prasidėjo Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfporte, dalyvaujant Romo Kalantos šauliams, Vyčiams ir Jūrų šauliams su vėliavomis ir jų palyda. 1 val. mišias už žuvusius ir mirusius kovoje dėl Lietuvos laisvės atnašavo 3 kunigai. Lietuvių klubo salėje, po pietų, susirinkus net iki 250 žmonių, buvo iškilausyta turininga inž. Jono Jurkūno paskaita apie Lietuvos Kariuomenės nueitą 80 metų vargingą ir skausmingą kelią – Laisvę tik patys tegalime iškovoti. Po paskaitos muz. dr. Br. Kazėno vadovaujamas choras padainavo 6 dainas. Kuopos vadas A. Gudonis nuoširdžiai padėkojo visiems šios šventės atlikėjams ir joje dalyvavusiems.

1998 m. lapkričio 7 d. kuopa turėjo narių susirinkimą mažojoje klubo salėje. Atsilankė 34 nariai. Be to, dalyvavo LŠSI centro vadas Mykolas Abarius, "Trakų" rinktinės Amerikoje vadas Algis Zenkus, Jūrų šaulių kuopos St. Petersburge vadas Vikt. Baranauskas ir keletas kitų svečių. Janina Laurienė perskaitė nuosekliai paruoštą Putvio-Putvinskio, vieno iš Šaulių Sąjungos įkūrėjų, trumpą biografiją, paminėti jo 125 metų gimimo datą, išryškinant jo ideologines mintis apie Tėvynės bei tautos meilę ir patriotizmą. Šauliai su nepailstamu ryžtu seka Putvio-Putvinskio pramintais takais. Svečias, Šaulių Sąjungos Išeivijoje vadas M. Abarius kalbėjo apie Šaulių Sąjungos Lietuvoje sėkmingą persitvarkymą, daromą pažangą visuose šauliškos veiklos srityse, ypač jaunimo grupuotėse. Senesnieji šauliai daugiau veikia kultūrinėje srityje. Išeivijos šauliai yra Lietuvos šauliai. Lietuva jungia visus šaulius bendram kultūriniam bei paramos darbui.

Tyliu susikaupimu buvo prisiminti 5 mirę kuopos nariai gegužės – lapkričio mėnesiais: Karmazinienė Birutė, Vaišvila Eugenijus, Urbšaitis Kazys, Jokubauskienė Ona, Grabauskas Antanas. Susirinkimo priimti 2 nauji nariai. Susirinkimas, kaip įprasta, užbaigtas "Lietuva brangi".

1998 spalio 7 d. Veteranų parke suruošta gegužinė praėjo sėkmingai. Dalyvaujantys nuotaikingai praleido laiką gamtoje, o kuopa papildė ištuštėjusią kasą.

J.N.

Dievui ir artimui

Ką tik pasiekė skaudi žinia apie kunigo misijonieriaus Aleksandro Bendoraičio mirtį lapkričio 22 dieną Amazonės džiunglėse.

Po antrojo pasaulinio karo įšventintas Prancūzijoje kunigu pranciškonu, išvyko į Brazilijos džiungles, kur plaukiodamas vokiečių bei šveicarų dovanotais laivais lankė bei gydė vietinius indėnus, patirdamas ir laivelio skendimus, ir susidūrimus su krokodilais.

Po keleto metų persikėlė per didžiulę Amazonės upę į Bolivijos pusę, kur laiko tėkmėje buvo susidaręs miestelis Guayaramerin.

Dar prieš 2-ąjį pasaulinį karą vyskupo Mons Rei kvietimu Amazonėn išvyko pranciškonė Xavier Emilė Šakėnaitė, kuri ir dabar dar tenai darbuojasi. Pergyvenusi karščius ir maliarijas, turinti 85 metus amžiaus, Dievo globojama, dar tęsia savo pasiaukojamą darbą artimui ir džiaugiasi skaitydama "Draugą" ir "Darbininką", taip pat susirašinėdama su seserimis.

P.E.

A. † A.

STEPAS LEVECKIS

- nuoširdus kaimynas ir mielas draugas - paliko mums negęstančius prisiminimus ir skausmą.

Su nuoširdžiausia užuojauta žmonai PELAGIJAI ir vaikams: DANUTEI ir ALGIUI

KARAŠŲ šeima

A. † A.

STEPUI LEVECKIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiame žmonai PELAGIJAI, dukrai DANUTEI, sūnui ALGIUI, jų šeimoms ir visiems artimiesiems.

Arianė ir Jonas Bortkevičiai
Jonė ir Kęstutis Kiaunės
Regina ir Algis Šlepečiai
Jadvyga ir Antanas Vytuviai

A. † A.

MAGDALENAI KRIAUČIŪNIENEI

mirus, užuojautą reiškiame vyrui Dr. JUOZUI KRIAUČIŪNUI, sūnui RIMTAUTUI, marčiai LINDAI, anūkėms CHRISTINAI, SUSAN, NANCY ir anūkui ROBERTUI.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA
ir ALKA

A. † A.

MAGDALENĄ KRIAUČIŪNIENĘ

mirties angelui pas save pasišaukus, dr. JUOZĄ KRIAUČIŪNĄ, sūnų RIMTAUTĄ su šeima ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

M. Bukauskienė
O. Dovydaitienė
M. Kurapkienė
K. Klimavičienė
Dr. Č. Masaitis
E. Miknienė
J. Orentienė
M. Noreikienė
A. Prapuolenytė
J. ir A. Rygeliai
S. Ričkutė
D. Sadūnaitė
I. Simonaitis
St. Škėrienė
R. Taunys
J. P. Valiai

Putnam, CT.

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Daug kalėdinio džiaugsmo ir gausių Dievo malonių
Naujuose Metuose linkime
visiems mūsų vienuolyno rėmėjams
ir pranciškonų spaudos palaikytojams
bei aukotojams.
BROOKLYNO PRANCIŠKONAI

Kalėdos - Kristaus gimimo šventė penktadienį, gruodžio 25 d.

Prof. prel. Antanas Rubšys gruodžio 14 d. išskrido į Vilnių dalyvauti ką tik išleistos Šventojo Rašto knygos pristatyme, kurį Lietuvos Vyskupų Konferencija surengė gruodžio 17-ąją Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje. Šioje knygoje sudėtas Senasis ir Naujasis Testamentas. Iš viso daugiau kaip du tūkstančiai puslapių. Prel. A. Rubšys išvertė visą Senąjį Testamentą ir prižiūrėjo Naujojo Testamento parengimą spaudai. Visos knygos tekstai buvo surinkti Amerikoje. Ši knyga atspausdinta Lietuvoje.

Naujųjų 1999 Metų sutikimas, rengiamas Kultūros Židinio didžiojoje salėje 5 lietuviškų organizacijų komiteto, įvyks š. m. gruodžio 31 d., 8 val. vak. Salės papuošimu rūpinasi dekoravimo specialistai Žydrūnė ir Gintas Butkevičiai. Žiūr. skelbimą puslapio apačioje.

Apreiškimo par. žinios

Kalėdojimą mielai vykdo kun. V. Palubinskas, jei yra prašomas aplankyti parapijiečius.

Šiaudinukų popietė, surengta gruodžio 6 d., tuojau po sumos, sutraukė nemažai dalyvių. Šiaudinukų gamybos meno mokė Patricija Sidienė, kuri yra a. a. Jadvygos Kregždienės mokinė. Šią popietę surengė Apreiškimo par. taryba. Kas norėtų pasimokyti šio meno, skambinkit P. Sidienei tel. (203) 762-9726.

Kalėdų mišios: gruodžio 24, 10 val. vak. - Bernelių mišios. Kalėdų dieną - 11 val. ryte.

Naujų Metų dieną - kaip sekmadieniais - 11 val. ryte.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Kūčios, surengtos Lietuvos Vyčių 110 kuopos, praėjo labai sėkmingai, dalyvavo apie 110 asmenų. Džiugu, kad lietuviškos tradicijos patraukia vis daugiau žmonių. Kviečiame naujuosius dalyvius prisiregistruoti prie Viešpaties Atsimainymo parapijos, kuri yra pasišventusi tarnauti visiems lietuviams.

Kalėdų ir Naujųjų Metų pamaldų tvarka:

Išpažintys klausomos šeštadienį, gruodžio 19 d. po 7:30 val. r. mišių ir popiet nuo 3 val. iki 4:45 val.; pirmadienį, gruodžio 21 d. po 7:30 val. r. mišių ir priešpiet nuo 11 val. iki 11:45 val.; gruodžio 22 d., 23 d. ir 24 d. po 7:30 val. r. mišių ir priešpiet nuo 11 val. iki 11:45 val.

Kalėdų mišios: gruodžio 24 d. 6 val. vak. ir 11:30 val. vak. - koncelebruotos mišios. Kalėdų dieną mišios aukojamos įprasta sekmadienių tvarka.

Naujųjų Metų mišios: išvakarėse - 5 val. vak.; Naujųjų Metų dieną - įprasta sekmadienių tvarka.

Įsteigtas Vytauto P. Vyganto fondas. Šis fondas rems paskaitas, studijas, straipsnius, vadybos kursus ir panašią veiklą, susijusią su visuomeniškumo, pasaulėjautos, šeimyniškumo ir inteligentiškumo puoselėjimu, tuo tęsdamas darbą, kuriam a. a. Vytautas Vygantas skyrė tiek daug savo energijos ir laiko. Aukos yra atleidžiamos nuo mokesčių (Tax Exempt No. 36-3049403). Fondo adresas: P. Vytautas Vygantas Fund/Ateitis Foundation Relief Organization, 1420 N. Harlem, Apt. D, River Forest, IL 60305.

Naujųjų Metų Sutikimas

Kultūros Židinyje
341 Highland Blvd., Brooklyn

1998m. gruodžio 31 d.

Kokteiliai 8 - 9

Šilta Vakarienė/ Kitos Staigmenos

Auka $40.00
po gruodžio 21d. - $45.00
Jaunimui iki 18 m. - $20.00

Gros Stas. Janušo Orkestras
DJ-Paulius Markulis

Stalai ir bilietai:
Vida Jankauskienė (718) 849-2260
(po gruodžio 29d.:
Irena Vilgalienė (516) 482-6684)

Rengėjai:
L.B. N.Y. apygarda, Queens apylinkė
"Versmės" apylinkė, Atletų Klubas ir
Kultūros Židinys

Padėkos dienos pietuose Apreiškimo parapijoje š. m. lapkričio 29 d. iš k.: Kun. Vyt. Palubinskas, Janina Simutienė, Ambasadorius Anicetas Simutis ir kun. St. Raila
V. Sido nuotr.

SVEIKINIMAI ŠVENČIŲ PROGA

Švenčių proga sveikiname draugus ir pažįstamus.
Taisa ir Jonas Arvydas Stikloriai

DĖKOJAME

Ramutė ir Algirdas Česnavičiai, Richmond Hill, NY, kaip kasmet, taip ir šiemet apmokėjo prenumeratą, prisiųsdami 100 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą spaudos išlaikymui.

Albin Guess, Arlington, VA, būdamas 92 metų, dosniai parėmė "Darbininką", apmokėdamas prenumeratą su 90 dol. čekiu. Nuoširdus ačiū už dovaną. Linkime geros sveikatos ir tikimės dar daug metų turėti p. Guess mūsų skaitytojų tarpe.

Aleksandra Kašubienė, NYC, nors prenumeratą buvo anksčiau užmokėjusi, dabar atsiliepdama į administratoriaus prašymą paremti "Darbininką", atskubėjo į pagalbą su 50 dol. auka. Nuoširdžiai dėkojame.

Anthony Kiveta, Staten Island, NY, kaip kasmet, šiemet ir vėl apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę dosnią paramą "Darbininkui".

Prel. Antanas Norkūnas, Wilkes-Barre, PA, šiemet ir vėl, kaip kasmet, atskubėjo paremti mūsų laikraštį su 100 dol. čekiu. Nuoširdi padėka už paramą.

Stefa Dimas, DDS, Middle Village, NY, ir šiemet, kaip visada iki šiol, apmokėjo prenumeratą su 85 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą "Darbininkui".

TV ekrane bus matoma opera "La Cenerentola"

Nuo ištisą kalėdinį laikotarpį vykusio turgaus pavargus, muzikos, o ypač operos mėgėjų laukia džiugi atgaiva.Tuojau po Kalėdų, pirmadienį, gruodžio 28 d. 8 val. vakaro TV ekrane per PBS kanalą (New Yorke - 13), bus matoma anksčiau Metropolitan operos pastatymo įrašyta Gioachino Rossini 2-jų veiksmų opera "La Cenerentola". Tos operos turinys - gerai žinoma pasaka "Cinderella". Tačiau joje - keli neesminiai pakeitimai. Nėra gerosios krikšto motinos. Vietoje pamotės - patėvis, o stiklines kurpaites pakeičia apyrankės. Gražuolis Princas, kad būtų neatpažintas, savo karališką aprangą slepia po tarno rūbais. Matysime ir dvi pavydžiąsias podukras ir, žinoma, žaviąją Cinderellą.

Operą "La Cenerentola" G. Rossini pradėjo kurti 1816 m. Kalėdų dieną. Į tos operos rašymą jis buvo taip įsitraukęs, kad per vieną mėnesį ji buvo parašyta. o Romoje, Valle teatre, sekančių metų sausio 25 d. įvyko jos premjera.

Cinderella vaidmenį atlieka garsusis Metropolitan operos mezzosopranas Cecilia Bartoli.

P. Palys

ŽINIOS IŠ VATIKANO

Popiežiaus kalėdinio laikotarpio programa

Popiežiaus namų prefektūra paskelbė Kalėdų ir Naujųjų Metų laikotarpio iškilmių ir susitikimų programą, kur dalyvauja ir kuriems vadovauja Popiežius Jonas Paulius II.

Gruodžio 15 d. pavakary Šv. Petro bazilikoje popiežius aukojo pasirengimo Kalėdoms mišias, į kurias buvo kviečiami Romos studentai.

Gruodžio 24 d. vakarą Šv. Tėvas Vatikano bazilikoje vadovauja Bernelių mišioms, o Kalėdų dieną, gruodžio 25-osios vidudienį iš Šv. Petro bazilikos centrinio balkono perskaitys savo kalėdinį kreipimąsi į visus geros valios žmones, įvairiomis pasaulio kalbomis palinkės linksmų šventų Kalėdų ir suteiks savo apaštalinį palaiminimą Romos miestui ir visam pasauliui - *Urbi et Orbi.*

Kalėdų antrą dieną - gruodžio 26-ją, kai Bažnyčios liturginiame kalendoriuje minimas Šv. Steponas, įvyks Popiežiaus susitikimas su tikinčiaisiais vidudienio maldos proga.

Gruodžio 31-osios, paskutinės šių metų dienos, vakarą Romos Šv. Ignacijaus bažnyčioje Šv. Tėvas vadovaus padėkos už besibaigiančius metus Mišparams, kurių pabaigoje bus giedamas *"Te Deum"* himnas.

Sausio pirmąją, kaip kasmet, švenčiama Pasaulinė taikos diena. Ta proga Jonas Paulius II aukos mišias Šv. Petro bazilikoje.

Sausio 6-ąją, Viešpaties Apsireiškimo iškilmės arba Trijų Karalių dieną, Popiežius aukos mišias Šv. Petro bazilikoje ir jų metu pašventins kelis naujus neseniai paskirtus vyskupus. Sausio 10-ąją, kai Bažnyčios liturgijoje minima Jėzaus Krikšto šventė, Vatikano Siksto koplyčioje Šv. Tėvas krikštys vaikus.

Paskutinis Kalėdų laikotarpio renginys bus sausio 11 dieną. Tai Šv. Tėvo susitikimas su Vatikane akredituotu diplomatiniu korpusu.

Popiežius vėl atvyksta į Ameriką

1999 m. sausio 22 - 28 dienomis popiežius Jonas Paulius II lankysis Amerikoje. Pirmiausia Meksikoje, kur paskelbs Amerikos Pietų ir Šiaurės Bažnyčioms skirtą savo Posinodinį apaštalinį paraginimą. Iš Meksikos jis užsuks į JAV - lankysis St. Louis mieste, MO.

Iki Popiežiaus kelionės liko tik mėnuo laiko, todėl tiek Meksikoje, tiek St. Louis mieste vyksta intensyvūs pasirengimai Šv. Tėvo viešnagei. Prieš kelias dienas Meksikos vyskupų konferencija artėjančios popiežiaus kelionės proga išleido knygą, kurioje spausdinami straipsniai ir komentarai Bažnyčios socialinio mokymo temomis, ypač tomis, kurios buvo pabrėžtinai iškeltos Vatikane, vykstant Amerikai skirtai Vyskupų Sinodo asamblėjai. Skirtumai tarp Amerikos Šiaurės ir Pietų, žmonių migracija, sektos, sekuliarizmas, gyvybės apsauga - šiomis temomis rašoma Meksikos vyskupų konferencijos išleistoje knygoje. Kiekviena tema aptariama Katalikų Bažnyčios magisteriumo požiūriu, pridedamos Popiežiaus pasisakymų tomis temomis ištraukos.

Vatikano archyvinė medžiaga

Gruodžio 3 d. Vatikano spaudos salėje įvykusio susitikimo metu buvo iškeltas Šv. Sosto archyvinės medžiagos, liečiančios Antrąjį pasaulinį karą, klausimas. Spaudos salės direktorius Joaquin Navarro Valls kalbėdamasis su Vatikane akredituotais tarptautinės žiniasklaidos atstovais pranešė, kad visa Vatikano archyvų medžiaga, susijusi su karu ir ypač su žydų tautos tragedija, jau yra paskelbta. Išleista vienuolika tomų archyvinės medžiagos, apimančios laikotarpį nuo 1939 m. kovo iki 1945-ųjų m. gegužės. Spausdinta viskas, nieko neslepiant. Tuose dokumentuose nėra nė mažiausios užuominos apie tariamus Vatikano finansinius sandėrius su nacių valdžia ar su naciams klusniomis kai kurių Europos kraštų valdžiomis. Dėl to, - sakė Navarro, - yra neleistinos Šv. Sostą kaltinančios insinuacijos. Kas kelia šitokius gandus, privalo juos paremti konkrečiais įrodymais, o jokių įrodymų, kaip žinoma, tikrai nėra.

Vatikano radijas, gruodžio mėn.

Profesionaliai valome kilimus ir baldų apmušalus namuose ir įstaigose. Pašaliname kvapus. Garantuojame saugumą žmonių aplinkai ir nuosavybei. Nepatenkintiems grąžinami pinigai. Skambinti: Vytautui (lietuviškai) arba Barbarai (angliškai): (718) 383-1884. **(sk.).**

Limousine Service. Jonas nuveža klientus savo automobiliu į pageidaujamas vietoves, įskaitant ir oro uostus - J.F. Kennedy, La Guardia, Newark, NJ. Veža ir į ligonines, ir bet kur kitur. Skambinti ir susitarti iš anksto: (718) 847-8769. **(sk.).**

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. **(sk.)**

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. **(sk.)**

Lietuvis, lauko priežiūros darbų (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų,** kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis $6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol.mėnesiui. **Tel. (202) 244-2373. (sk.)**

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS - Express Service *garantuotai ir patikimai patarnauja sekančiuose reikaluose:*
**Padeda keisti vizas J1, B1-B2 į F1;
**Padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;
**Employment Authorization;
**Padeda keisti mokyklas išlaikant statusą;
**Paruošia visus dokumentus studentų, svečių ir biznio iškvietimams (per 3 dienas);
**Padeda atidaryti sąskaitą banke;
**Padeda gauti reikiamą statusą;
**Tvarko visus kitus dokumentus;
**Daro vertimus.
TEL: (212) 725-8807 (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aido" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aido" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aido" įgaliotiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Ona Girnius, Boston, MA- 30 dol.

John V. Vigelis, Cherry Hill, NJ - 25 dol.

Al Tursa, Long Branch, NJ - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Tolimesnė informacija apie "VILTIES" siuntinių agentūros konteinerius - talpintuvus į Lietuvą ir siuntinių paėmimo datas bus paskelbta "Darbininko" laikraštyje ir taip pat išsiuntinėta siuntėjams paštu.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. **(718) 849-2260.** Jis pagal susitarimą paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **sausio 9 d.,** šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - **tel. (914) 258-5133.**

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.
TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.